

RA NGÀY CHỦ NHẬT

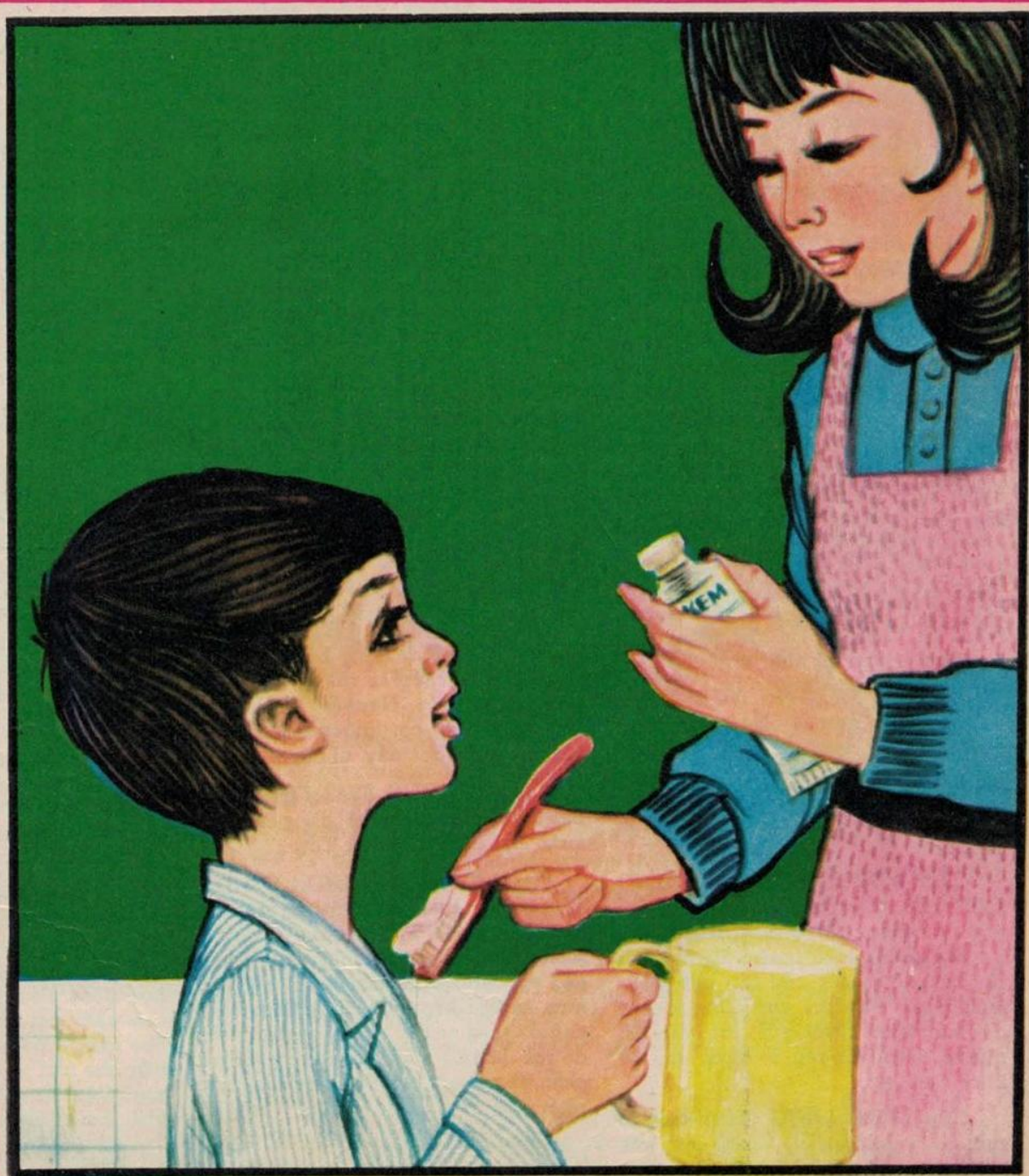
thiếu nhi

TUẦN BÁO CỦA THIẾU NHI VIỆT NAM

Chủ nhiệm: NGUYỄN-HÙNG-TRƯƠNG Chủ biên: NHẬT-TIẾN

Tòa soạn: 159, Thiệu Trị (Phú Nhuận) — Saigon

Cơ sở phát hành: 62 Lê Lợi, Saigon — Điện thoại 20.348

TRẦN NGẬP BÀI VỞ BỒ ÍCH

với sự cộng tác của nhà văn, nhà giáo Thủ Đức

Hộp Thư

(Trả lời thư tình đến ngày 10-11-71)

TRUNG CẦU Ý KIẾN — Tòa soạn đã nhận được thư góp ý kiến về nội dung tờ TN của những em sau đây. Xin thành thực cảm ơn các em đã dành nhiều ưu ái cho Thiếu Nhi. Tòa soạn sẽ tổng kết các ý kiến, câu nhắc thận trọng, và thực hiện những cải tiến để Thiếu Nhi mỗi ngày một thêm phong phú, linh hoạt và bổ ích: Các em Băng HQ — Nguyễn Huỳnh Đạt (Saigon). Một nhóm HS. lớp 9 trường Duy Tân (Phan Rang). Phan kiến Tuấn (Gia Định). Nguyễn hoàng Nam (Cái Răng). Trương thị thề Phụng (Phong Phú). Tạ tân Lộc (Saigon). Nước Sông Hương (Huế). Trần quốc Hưng (Gia Định). Nguyễn trường Minh (Saigon). Nguyễn ngọc Anh (Tuy Hòa). Vô Danh (Gò Vấp). Trần chí Thành (Saigon) 1 em ở Pleiku. Đồn phương Hoàng Thảo (Qui Nhơn). Trần trường Phong (Tây Ninh). Lâm vũ (Saigon). Lưu ly Thảo — Vũ thanh Từ (Nha Trang). Trần thiếu Duy (Đà Nẵng). Đặng-Linh (Quảng Tín). Trương oanh Chi (Thị-nghề). Lê thị Vinh Thăng (Nha Trang). Nguyễn đức Hiệp (Biên-hòa). Đặng viên Phương (Ban mê Thuật). Nguyễn thị tố Lan (Saigon) (còn tiếp)

Cháu TRẦN DUY ĐỨC (Saigon) Tinh thần phục thiện của cháu rất đáng khen ngợi. Sẽ mở mục Danh Nhân V.N. Rành rỏi ghé thăm chú vào buổi sáng chú nhật nhé.

Cháu ĐỖ THỊ THU NGÀ (Hồng thập-tự — Saigon) — Ngay khi nhận được lá thư sau của cháu, chú đã yêu cầu người phụ trách làm gấp thẻ cho cháu. Để cháu trông chờ lâu tòa soạn rất có lỗi, mong cháu thông cảm nhé.

Cháu NGUYỄN THỊ PHƯƠNG LAN (Đà Nẵng). — Đã nhận được thư của cháu. Cho chú gửi lời thăm Ba Má cháu. Hồi trước Ba cháu là cây bút nòng cốt của tạp chí Văn-Hóa Ngày Nay mà chú cũng viết ở đó mấy bài. Cháu gửi ảnh vào đi, nhưng nhớ đề tên ở đằng sau để khỏi thất lạc.

Cháu THẾ LĂNG (Bình-tuy) 16 tuổi chưa là lớn đâu. Cứ có tâm hồn trong sáng là đủ. Chúc cháu cố gắng thường xuyên đề thu được kết quả thi cử như ý muốn.

Em NGUYỄN VĂN LONG (Saigon): Sẽ đăng thơ của em.

Cháu VÕ VĂN BÌNH (Saigon). Sẽ đăng bài Phi cơ giản dị của em.

Cháu TỔNG NGỌC KHANH (Nha-trang). — Đã nhận được bài của cháu, tòa soạn đang đọc.

Ông VŨ LINH (Komtum) — Rất mong được sự đóng góp của ông để Thiếu Nhi thêm phong phú.

Cháu TRƯƠNG OANH CHI và nhóm TN. — Đã nhận được thư của các cháu. Sáng chủ nhật nào ghé tòa soạn thăm chú nhé.

Cháu PHẠM TRẦN THỂ (Gò-vấp). — Đã nhận được phiếu và hình không thất lạc đâu, đừng lo.

Cháu CHÂU THUY BÍCH LOAN Đã nhận được bài của cháu. Tòa soạn đang đọc.

Cháu MẠC LINH HOÀI THI (Tam Kỳ). — Chú không ngờ lại có sự xếp chữ lộn tên của cháu, đến lúc đọc thư mới té cái rầm. Thôi, âu cũng là tại số, cái tên MLHT nghe cũng thơ mộng lắm. Dẫn sao thì tòa soạn cũng phai xin cháu thứ lỗi cho sự sơ xuất ấy nhé.

Em VY THỊ TUYẾT DUNG (Đà Lạt). Cái «giun nham» mà em vẽ ra cũng gần đúng đấy. Chỉ còn thiếu có bộ râu hai thước nữa là in hết. Cô bé giàu óc tưởng tượng ghê há. Trước đây anh biết được đã có 2 người trùng tên. Nay có anh của em nữa là ba. Vậy sắp thành lập được một hội rồi đấy nhé.

Cháu HỒ THỊ THANH LAV (Tam-kỳ). — Khi đăng bài luận của cháu, chú sẽ chép ra thành một mặt giấy. Cháu với Nguyệt Thanh có phải là hai chị em không? Chú học đòi làm thầy bói đấy nhé.

Cháu DƯƠNG THẾ THUẬT. — Bài luận của cháu sẽ đăng vào số xuân cho có không khí Tết.

Cháu HỒ ĐĂNG KHOA (Đà-lạt) Non nửa năm nay chú ngừng sáng tác để làm báo TN nên không có tác phẩm mới nào, mà trong tình trạng này thì có lẽ còn phải nghỉ viết lâu hơn nữa. Khi quyết định làm báo, chú đã thấy trước và chấp nhận điều đó rồi, cháu ạ. Thành thực cảm ơn cháu về sự lưu tâm đặc biệt của cháu nhé.

Cháu TRẦN PHƯỚC MỸ (Định Tường) — Tài liệu về võ thuật thuộc đủ mọi môn phái tòa soạn có rất nhiều, việc mở thêm trang võ thuật thực ra không khó khăn gì, nhưng

trong các ý kiến gửi về cho tòa chú thấy rất ít em đề nghị mở trang này, vì thế tòa soạn còn cần nhắc dă nhé.

Em TRẦN THỊ NGỌC L (Bút nhóm hoa mới). Sẽ đăng của em trong số Giáng Sinh.

Em NGUYỄN THU (Saigon) Đã nhận thơ và nhạc của em. Ơn em rất nhiều. Tòa soạn đang em nhé.

Cháu LÂM THỊ THÙY TR (Gia Định) Ủng hộ nông nhĩa Thiếu Nhi là đáng quý lắm chứ. Lại đặt vấn đề tiện hay không. Cháu có thể chọn đề tài về hương, gia đình, học đường. Phong phú lắm, nhưng cần phải óc nhận xét để bớt khỏi được điều mà đã có nhiều người đi tới một cách thường thường.

Bạn TĂNG NGỌC AN (4172). — Sẽ đăng bài Lục Bình. Xin cứ gửi tiếp

Đỗ THỊ THU (Gò Công) Nhận câu hỏi của em làm anh BK mở mồi. Sẽ cố gắng trả lời dần dần đón đọc từ số tới. Câu đố ở dưới vẽ bằng mực đen, có thể dùng Pilot màu đen.

Cháu NGÔ ANH QUÂN (Định) Đã nhận được thơ và nhạc hùng tiền chiến sẽ đăng tiếp. Nhiều đọc gia cũng đồng ý kiến.

Cháu THÙY LAN (Saigon) nhận được thơ, câu đố và tranh. Riêng tranh của cháu chưa thể bìa vì phải xử dụng màu nước mới lộng lẫy được.

Cháu VIỆT HÙNG (Nguyễn Phú Nhuận). — Rất vui mừng thấy T.N. hữu ích cho cháu và em nhỏ mà cháu đang chăm sóc. Có hôm chú qua thăm đề nghị ca sĩ tí hon trình bày. Chú sẽ theo một bài «tú» để đáp lại cái nhà là nhà của ta ấy. Gửi chưa?

Em LOAN NHỎ XIU (Tân Nghĩa). — Thẻ đánh máy càng chữ sao. Viết tay còn ít tồn hơn nữa, nhưng tòa soạn muốn cho thẻ của các em mỹ thuật báo nào, ở Saigon tòa soạn cũng báo cho nhà phát hành vào sáng sủa. Vậy sự chậm trễ là do khác em ạ. Bài của em sẽ đăng.

Em KYNH CYNH (Biên Hòa) Đã nhận được đủ bài của em. Hiệu của em lạ quá há.

(xem tiếp trang sau —

thiếu nhi

Chủ nhiệm : NGUYỄN-HÙNG-TRƯỜNG — Chủ biên : NHẬT-TIỀN

Tòa soạn : 159 Thiệu Trị (Phủ Nhuận) — SAIGON Điện Thoại : 42.152

Cơ sở phát hành : 62 Lê Lợi — Saigon-Điện thoại : 20.348

trong số này :

BÀI :

TRANG :

— Thư chủ nhiệm	1
— Thắc Mắc của em	2
— Đi săn gấu nâu	3
— Thạch động Hà Tiên	4
— JENNER và phương pháp Chủng đậu	6
— Thơ Ngụ Ngôn	7
— Nhà Sư nhập thế	8
— Tranh Tí Xiu	11
— Giải Trí	12
— Áo Thuật	13
— Trái đất (tìm hiểu)	14
— Vườn Hồng	18
— Bướm trong vườn	19
— Bài Luận nhất lớp	20
— Công Chúa Thủy Tiên	21
— Muôn hồng nghìn tía	22
— Nhạc EM ĐÁNH RĂNG	23
— Phản lực không động cơ (khéo tay làm lấy)	24
— Tò Mò	25
— Cuộc thi sáng tác	26
— Mạo hiểm Phi Châu	27
— Em học nhạc	29
— Trang kỹ Thuật	30
— Đường lên núi Thiên Mã	31
— Tiếng hú trên đỉnh non Chà Hóc	32

THƯ CHỦ NHIỆM GỬI CÁC EM THIẾU NHI

Các em thân mến,

Sáng nay, vừa vào tòa soạn, tôi gặp ngay trên bàn giấy của tôi một bức thư đưa tay của một em đọc giả. Ngoài phong bì có ghi chữ khấn và trong thư đại ý như sau: Cách nay ít lâu, cháu có gửi cho một thằng bạn thân một bức thư trong đó cháu than phiền vì hành vi hống hách của ông hiệu trưởng trường cháu, cháu đã dùng những danh từ không đẹp để phê bình ông hiệu trưởng. Chiều hôm kia, cháu có chuyện xích mích với thằng bạn ấy. Sau một hồi cãi vã, chúng cháu coi nhau như kẻ thù. Hai hôm nay, cháu ăn ngủ không yên. Cháu sợ thằng bạn cháu đưa thư của cháu cho ông hiệu trưởng xem. Chắc hẳn cháu sẽ bị đuổi khỏi trường. Bác thử nghĩ cháu đã cố gắng lắm mới thi được vào trường công. Cha mẹ cháu không đủ phương tiện lo cho cháu đi học tư thục. Cháu phải nghỉ học. Cha mẹ cháu sẽ la rầy cháu. Cháu lo sợ quá cháu không biết phải làm sao? Cháu buồn chán quá...

Trong quyển Đẹp bỏ phiền muộn và vui sống, ông Dale Carnegie có kể lại chuyện ông H. Carrier cũng ở trong tình thế rắc rối không kém gì em. Nhưng ông có chán nản đâu. Ông tìm ra phương pháp để làm tiêu tan sự lo lắng. Phương pháp đó rất giản dị gồm ba giai đoạn mà em có thể đem áp dụng trong trường hợp này của em cũng như trong bất cứ trong tình thế rắc rối nào khác.

Giai đoạn 1 — Em can đảm xem xét kỹ càng tình thế một cách ngay thẳng và tự hỏi nếu thất bại hay nói đúng hơn trong trường hợp em, thì kết quả tai hại nhất sẽ ra sao? Chắc hẳn là em không bị ở tù hay xử tử vì bức thư trên. Em có thể bị đuổi khỏi trường công và em phải ra học trường tư. Em có thể bị cha mẹ la rầy.

Giai đoạn 2 — Sau khi đã nghĩ tới những kết quả tai hại nhất có thể xảy ra được đó, em nhất quyết đành lòng nhận nó, nếu cần. Cha mẹ ai lại không thương con. Cha mẹ la rầy đến khi đã giận hoặc hết lời rồi cũng thôi. Em thiếu phương tiện để tiếp tục học ở trường tư nhưng em có thể tìm việc làm một buổi để lấy tiền học buổi khác kia mà. Em cũng có thể làm việc ban ngày và học những lớp buổi tối. Nếu không tìm được việc làm, em cũng có thể ghi tên học những lớp bình dân dạy miễn phí.

Sau khi em nghĩ đến những kết quả tai hại nhất có thể xảy ra, em vui lòng nhận lãnh nó, chắc chắn là sau đó tinh thần em sẽ được thanh thoi, bình tĩnh như trước khi em gây gổ với bạn em.

Glai đoạn 3 — Từ lúc ấy, em bình tĩnh dùng hết thì giờ và nghị lực để tìm cách giảm bớt cái hại của những kết quả mà em đã cam lòng chịu nhận.

Em có thể tự em hoặc nhờ một người nào quen thân với ông hiệu trưởng, đến xin lỗi về những lời lẽ không đẹp của em trong bức thư và em hứa không bao giờ tái phạm. Hoặc khi em phải học một buổi ở trường tư hay học những lớp bình dân miễn phí, em cố gắng học hành, dùng thì giờ rảnh rỗi đọc thêm nhiều sách để rộng kiến văn em có thể trở nên người hữu dụng sau này, em sẽ được nhiều người quý mến.

Một danh nhân Trung Hoa, ông Lâm ngữ Đường cũng đã từng nói: Nhận chân sự chẳng may nhất đã xảy ra là tìm được sự bình tĩnh chân thật trong tâm hồn rồi.

Ông H. Carrier cũng nói: Khi tôi ngó thẳng vào sự chẳng may nhất, tức là tôi tìm lại được sự bình tĩnh đã mất trong những ngày trước: từ đó tôi suy nghĩ được.

Các em thân mến,

Khi các em gặp những tình thế rắc rối làm cho các em quá phiền muộn, chán nản, các em đừng bao giờ quay cuồng trong lo lắng làm hại đến sức khỏe quý báu của các em, làm hại đến đời các em. Các em hãy theo gương ông H. Carrier. Các em hãy chịu nhận sự chẳng may nhất. Các em rán cải thiện tình thế. Các em hãy tìm cách gây dựng lại những gì đã đổ vỡ. Chắc chắn các em sẽ tìm lại được sự an vui trong đời sống của các em.

Thân mến

NGUYỄN HÙNG TRƯỞNG

Thắc mắc của Em

HỎI: 1) Người ta làm dầu hắc bằng gì?

2) Tại sao trên đầu lại có tóc và nhờ đâu tóc mọc dài ra?

3)

Em HUỲNH PHƯƠNG ĐƯỢC
(Tháp Chàm)

ĐÁP: 1) Dầu hắc hay hắc ín là một sản phẩm lấy từ dầu hỏa hay than đá. Dầu lấy ở mỏ lên sau khi lọc rồi còn phải đem tinh chế để tách riêng những phẩm vật có trong dầu hỏa như ête dầu hỏa, Essence dầu hôi, dầu mazout v.v... Dầu hắc

là bã còn lại sau khi tinh chế. Một nguồn gốc khác của dầu hắc là than đá. Nung than đá tới trên 10000 bách phân thì than bị phân tích để cho phần chất khí bốc ra: như Hydrogen, mê tan, oxyt Carbone, Carbonic, hỗn hợp của nhiều Cacbure Hydro, và hơi hắc ín ngưng được thành lỏng trong nước lạnh.

2) Khi còn là bào thai, mỗi đứa trẻ đã có sẵn những tuyến làm tóc mọc ngay trong bụng mẹ. Mỗi sợi tóc có 2 phần: Phần mọc ngoài da đầu gần những tế bào chết (sợi

tóc) và phần ăn sâu vào trong da đầu là những tế bào sống (chân tóc). Nếu ta nhổ một sợi tóc, ta sẽ thấy dưới chân tóc có một sợi thật nhỏ, nhẵn mang theo một chất nhờn màu trắng. Sợi thật này lúc co rút làm cho tóc dựng lên (như ta vẫn nói dựng tóc gáy). Tóc làm bằng chất Kératine là một chất sừng giống như móng tay, móng chân, lông thú vật. Trong chất Kératine gồm có Than.Nydro, Oxy Nitơ và lưu huỳnh. Mỗi năm tóc có thể mọc dài từ 10 đến 20cm, và 1 sợi tóc «sống lâu» từ 5 đến 6 năm. Mái tóc được coi như một bộ phận êm ái che chở mái đầu của con người khỏi bị ảnh hưởng bởi sự thay đổi nhiệt độ bất thường của bên ngoài. Nó cũng có công dụng trong khía cạnh thẩm mỹ nữa.

3) Câu hỏi về nước biển mặn của em, Thiếu Nhi đã trả lời rồi.

HỎI: 1) Em nghe nói tới năm 2.000 thì tận thế. Có những nguyên nhân nào đưa đến sự tận thế không?

2) Anh cho biết ai đã phát minh ra cái máy chữ.

Em TRẦN QUỐC HÙNG
(Tân Phước Khánh)

ĐÁP: 1) Không có một lý do gì chính xác để có thể quả quyết là tới năm 2.000 thì tận thế. Nhưng cũng giả thuyết sau đây có thể gây nên sự sụp đổ quả địa cầu mà chúng ta đang sống. Thứ nhất là mặt trời có thể nổ tung khi đụng ngôi sao Hercule vì hiện nay mặt trời đang di chuyển về hướng ngôi sao ấy với tốc độ 20 km trong 1 giây đồng hồ (nhưng đụng được tới đâu phải mất cả trăm triệu năm nữa, khoảng cách rất xa). Thứ hai là địa cầu có thể đụng nhằm một sao chổi. Sự kiện này cũng khó có thể xảy ra. Thứ ba là mặt trời có thể nguội đi khi những nguồn năng lực ở bên trong đó tiêu tán hết. Sự kiện này có thể làm đảo lộn tất cả đời sống trên địa cầu một khi thiếu ánh sáng mặt trời. Và sau nữa, một lý do gần gũi có thể xảy ra hơn là một cuộc chiến tranh nguyên tử giữa các siêu cường quốc làm địa cầu bị hủy diệt. Nhưng em đừng vội quá lo xa, vì tất cả những điều nêu ở trên chỉ là những giả thuyết. (Xem tiếp trang 2)

Một con gấu nâu vừa bị hạ

Gấu nâu sống ở miền Alaska (Bắc Cực). Săn gấu nâu là cuộc săn tàn nhẫn nhất vì phản ứng của gấu rất bất ngờ, làm ta không thể toan tính trước được nguyên tắc phòng ngừa nào. Đứng trước con gấu nâu, thợ săn luôn luôn cảm thấy như lần đầu tiên mình dự vào một cuộc săn, và bối rối bởi những ngập ngừng và những sợ hãi của chuyến đi săn đầu tiên.

Gấu rất thính, nó cảm thấy rõ sự hiện diện của người ở cách xa một hàng cây số, vì vậy tìm được nó rất dễ, và muốn đến gần nó càng gần hơn nữa. Tuy vậy với khẩu súng có gắn kính viễn vọng, (nghĩa là ở thật xa cũng có thể nhắm bắn được) thì cục diện đã thay đổi nhiều, người ta có hy vọng bắt được gấu hơn. Như bắn cho nó một phát đạn chẳng hạn rồi bắt nó về hoặc thuốc.

Gấu nâu sinh sống ra sao ? Chúng có cả ba chục loại, chỉ khác nhau ở những chi tiết rất nhỏ, mà chỉ có những nhà sinh vật học, nghiên cứu rành về giống gấu, mới nhận ra. Người ta đặt tên cho mỗi loại, tùy theo màu lông của chúng. Về khối người có con cân nặng tới 700 kg, và khi chúng đứng trên bằng hai chân sau, chúng có thể cao tới 3 m. Mặc dầu có vóc dáng to lớn, chúng rất nhanh nhẹn và chịu đựng rất dẻo dai khi chạy đua

ĐI SĂN

GẤU NÂU

HOÀNG MAI

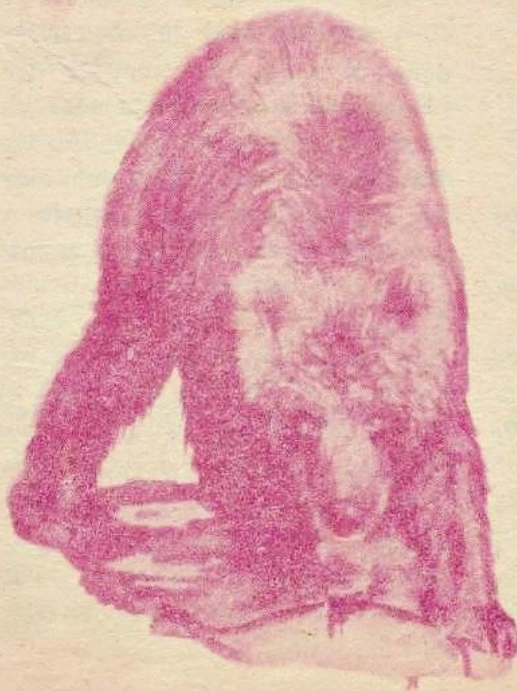
sức lực mà chúng xài một cách dư thừa phí phạm. Chúng chạy cả giờ đồng hồ, chừng nào đói mới ngừng lại để kiếm đồ ăn. Ta thấy bất chợt chúng thay đổi, như có phép tiên: Thế là con vật to lớn ngừng nhảy cẫng, đứng im trên bờ sông, hoặc phiêu lưu xuống dòng nước chảy mạnh, để nước ngập lên đến nửa người, và nó thò tay (chân trước) ra bắt cá. Đó là cách gấu nâu kiếm mồi. Nó biết rõ dòng nước nào hay có đầy cá hồi, và đến mùa nào cá đến đấy đẻ trứng.

Đối với gấu nâu, cá hồi đó thực sự là món ăn hàng ngày. Đứng rình mồi, chúng đợi một cách kiên nhẫn, cho đến khi một con cá hồi bơi ngang qua, vừa tầm là chúng chỉ cần giơ một chân trước ra để bắt. Một con gấu, trong gần một giờ, có thể bắt nổi cả chục con

cá hồi, mà chúng chỉ hút máu thôi chứ không ăn. Bữa ăn này là lúc thuận tiện nhất để ta có thể dễ dàng tiến đến gần chúng. Vì chỉ chăm chú nghĩ đến món ăn, gấu mất đi bản năng đề phòng tinh nhuệ.

Nhưng người thợ săn đầu đã đến gần chúng một cách rất cẩn thận, cũng không dám tin rằng đã bắt được chúng.

Chỉ cần một dấu hiệu nhỏ: như một cành cây gãy, hay một ngọn gió thổi ngược chiều lại, mang hơi người về phía gấu, là đủ cho con vật găm giữ, vùng vằng quay mình trước khi phóng vút lại. Chừng đó, muốn thoát hiểm, thợ săn phải lạnh lẽo ngay phát súng đầu tiên, vì nếu không gấu đã nổi giận thì trở nên rất hung dữ, và quyết không tha kẻ lạ mặt.

— Bữa ăn hàng ngày của gấu là vài chục con cá hồi.

Thạch Động HÀ TIÊN

Người Nam Việt biết xây dựng bản ngã trường tồn của mình, hùng cường, phát triển, không bị đồng hóa với các lân bang, mà bước chân ta đi đến đâu là đồng hóa họ, hấp thụ cái hay của họ, mà vẫn giữ dân tộc tính của mình. Từ thế kỷ thứ 17, Nam Kỳ Lục Tỉnh, hay đất Miền Nam có rất nhiều sáng kiến: về chữ Quốc Ngữ (Trương Vĩnh Ký), về thơ mới (của Phan Khôi, Nguyễn thị Manh Manh). Về bài ca vọng cổ (dạ cổ hoài lang của Ông Sáu Lầu Bạc Liêu) về hát cải lương (của Thầy Năm Tú ở Mỹ Tho)... Về văn hóa nghệ thuật công khai sáng của Miền Nam Lục Tỉnh đáng ghi là một diễm son của tinh thần bảo tồn, quật khởi và cầu tiến.

Khi chung đụng với dân Việt, Mạc Thiên Tích mặc dầu là người Trung Hoa, cũng bị hấp dẫn bởi lời thơ Nôm phóng khoáng, tự lập, nên mới đủ thi tứ và say sưa ca ngợi Thạch Động bằng những câu thơ kế tiếp như sau :

Một hàng thăm thăm thay là,
Đã phun tẩm gió, lại hà năm mây
Khi tan bay, hòa trời lóm khóm,
Khi tụ về, một đám lung lung.
Gió thu ghe trận tung bồng,
Cũng cơ lờ rạn, cũng chùng lừng vơi
Thở một hơi, chín trời khí thổi,
Hòa mưa xuân, nhuận tưới ruộng dâu.
Khi làm sáng rỡ Non Ngưu,
Cũng làm ngút tỏa ngang lâu Nhạc
Dương,
Khắp bốn phương, gồm về một động,
Mấy hư linh, hổ rộ khắp xa.

Các đám mây tan hợp nơi cửa động, làn gió lại vào - ra thur thả nơi Thạch động là hình ảnh của tạo nhân mặc khách qui tụ về Phương Thành Hà Tiên.

Nơi đây cũng là nơi mưa hòa gió thuận, đạo đức chan hòa, nhuân tưới ruộng dâu, nên dân chúng an cư lạc nghiệp, như ở lâu Nhạc Dương gần Động Đình Hồ, nơi mà thần tiên hay về tụ hợp vui vầy, xem hoa, ngắm nguyệt, làm thơ. Mây gió bốn phương gồm về một động, cũng như anh thư hào kiệt bốn phương qui tụ về Hà Tiên Trấn với « minh chúa ». Văn học Miền Nam phải ghi ơn Mạc Thiên Tích vì hình ảnh văn chương Chiêu Anh Các như châu phun ngọc nhả.

Khi quan sát, du khách sẽ thấy bên trên cửa động này có một cái Vòm rất lớn như bên trong của một lò gạch. Đó đây diềm vài dóm vàng trên mặt đá xanh, vì mấy con ong lỏi cát lên đóng ổ. Vài con chim én cũng xây ổ nơi đây, thả cánh liệng qua liệng lại rất là êm ả. Trên vòm, hai vách đá nứt ra rất xa, và lần nứt này ăn lên đến đỉnh núi, cho ta có cảm giác ghê rợn là chúng sắp sụp đổ không biết lúc nào lên đầu của du khách.

Trở xuống dưới, từ cửa cái của động đi thẳng vào trong là đến « Động Lên Trời » : Đây là một rãnh đá thật to, nứt từ nóc động lớn lên đến chót đỉnh núi, để lọt ánh sáng mờ ảo vào trong. Muốn « lên trời », tức là trờ ra chót núi, người ta phải nương theo một sợi giây khá to mới leo lên được, vì vách đá thẳng đứng. Nay sợi dây này đã mất rồi, khó mà leo lên được đến đỉnh núi. Cũng vì lần nứt này khá lớn, nên nước mưa vào động một cách dễ dàng. Bởi thế, trong động lớn, các sư sãi đã cất một mái nhà bằng « tôn » để làm chùa. Trong lòng động này cũng đã dùng làm chỗ đóng binh của quân đội (vào phải xin phép).

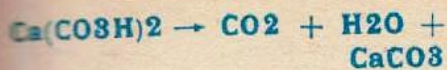
Ở ngay giữa là cửa động bên trái ngó về hướng Đông. Bên dưới cửa này, có một cửa động lớn là duy nhất vào Thạch Động. Trên vòm, hai vách đá nứt ra lên đến đỉnh núi, cho ta cảm giác ghê rợn là chúng sắp sụp đổ.

(Anh Nguyễn Tài Năng)

Trong động có rất nhiều nhũ trên (tức là vú đá bên trên Stalactite) do nước mưa tạo ra. Nước mưa có khí cật bô nít (carbonic : CO₂), còn nham thạch tạo bởi chất đá vôi (carbonat calci : CO₃). Đá vôi dễ bị hòa tan trong nước và trở thành cật bô nít (cal xi (carbonat acit calci : CaCO₃ H₂) theo phản ứng hóa học :

Nước có chất vôi bị lỏi đi, trên vòm của thạch động nhều nhũ. Trong khi ấy thì chất vôi động trở thành thạch nhũ bằng đá vôi theo phản ứng hóa học sau đây :

Nói một cách khác, dưới áp suất của không khí chất cacbonic (CO_2) bay đi, nước (H_2O) nhều xuống, thì chỉ còn lại chất đá vôi đóng thành khối như những cái vú đá. Nếu chất vôi nhiều, nó sẽ lồi cuốn theo nước nhều và làm thành một thạch nhũ dưới (stalagmite) ngay thạch nhũ trên. Ở Thạch Động Hà Tiên chỉ có thạch nhũ trên mà thôi.

Tóm lại, thạch nhũ được cấu tạo do sự «xâm thực» hóa học và cơ học. Ở chùa Hương Tích (Hà Đông) và Ngũ Hành Sơn (Đà Nẵng) cũng có rất nhiều thạch nhũ.

Hơn nữa, sức tàn phá do sự «xâm thực» nơi Thạch Động Hà Tiên mau lẹ vì gió mưa dọc theo miền duyên hải Vịnh Xiêm La từ hướng Tây Nam thổi tạt vào rất nhiều: Rạch Giá, Hà Tiên mưa nhiều nhất (2.060 mm), so với Châu Đốc mưa ít nhất (1.125 mm). Còn Lộc Ninh thì lại cao hơn (2.330 mm).

Từ cửa cái cửa động, du khách rẽ về phía mặt, đi trên một nền lát gạch tàu độ mười thước, thì đến ngay «Hang Âm Phủ». Đây là một cái hang

cổ một thước bề kinh, ăn thẳng đứng, và xuống rất sâu. Bên trong luôn luôn tối om om, giống như « Hang Âm Phủ » ở Ngũ Hành Sơn ngoài Đà Nẵng vậy.

Muốn thám hiểm, người ta phải dùng dây thông xuống như xuống một cái giếng nếu hơ hồng có thể chết ngay, ta đi « âm phủ » thật sự đấy. Người ta phải mang theo đèn chai đèn soi sáng, vì đèn «pin» (đèn bấm bằng điện) xuống sâu không cháy được. Dân bản xứ cho biết, lúc gần đây, có hai người đã chết tại hang này vì say tay rớt xuống. Có người cho rằng họ chết vì sức té, người khác lại nói là ở đáy hang thường thiếu chất ôxi, thiếu thoáng khí, nên họ chết ngộp.

Theo một số đồng, hang này ăn thông ra biển, cách đó độ năm sáu cây số. Họ nói rằng, nếu ta làm dấu một trái dừa, thả xuống «Hang Ông Phủ» (hay Hang Âm Phủ), thì trái dừa đó sẽ được tìm thấy ngoài Vịnh Xiêm La. Không hiểu vì lý do gì, hay vì sợ nguy hiểm, mà cách nay mấy năm, cửa Hang Âm Phủ này đã bị người ta lấp lại bằng xi măng rồi!

Đứng ở Hang Âm Phủ, ngó lên vách đá về hướng Bắc của động lớn này, du khách sẽ ngạc nhiên thấy hình công chúa Tiên Nga nổi lên gần rõ rệt. Mặt công chúa ngó về hướng Đông, tay buông thông xuống, mớ tóc xanh là tả trên vai, và phủ cả lưng của nàng. Hình công chúa khá rõ rệt, lớn bằng vóc giặc một cô gái đương xuân. Không biết có giai thoại gì về công chúa này hay không, nhưng sự sách cũng như người bản xứ chưa ai nói đến.

Gần hình công chúa Tiên Nga, về phía Tây Bắc, ánh sáng bên ngoài lọt vào trong bởi một cửa động khá lớn.

Thích thú làm sao, khi tầm mắt đột ngột trong tối được ra sáng, mặc sức ngắm nhìn làng Lộc Trì với đồng ruộng bao la, nối tiếp với mấy dãy núi chón chỏ che lấp Vịnh Thái Lan ở sau đấy. Lộc Trì là cảnh đẹp thứ chín trong Hà Tiên Thập Cảnh. Làng Lộc Trì là một mũi núi nhô ra biển, phẳng phất đầu một con nai, nên người ta còn gọi là Mũi Nai (dịch ra chữ Hán là Lộc Trì). Theo họ Mạc, nơi đây dân chúng được an cư lạc nghiệp,

thái bình thanh trị. Cảnh ấy được Mạc Thiên Tích mô tả trong bài «Lộc Trì Thôn Cư». Đây là một đoạn giữa của bài thơ Nôm ấy:

*Khóm non miểng nước chan chan,
Thú vui bốn thú, dân nhân bốn dân.
Dầu muốn dân đợi thời mây gió,
Lòng chưa người chúa ngỗ tôi ngay.
Ruộng dân là chốn dân này,
Đề khi gởi rượu đến ngày nắng mưa.
Ba sào trưa hãy còn nghe khỏe,
Toại tắc lòng già trẻ đều no.*

Mạc Thiên Tích là một vị Tổng Trấn giỏi về văn chương, mà lại có tài về mặt kinh tế. Tác giả vừa ca tụng cảnh thiên nhiên, vừa cổ động tuyên truyền đất Hà Tiên mới khai thác, cho dân các nơi khác nghe tiếng mà nỏ nước qui tụ về.

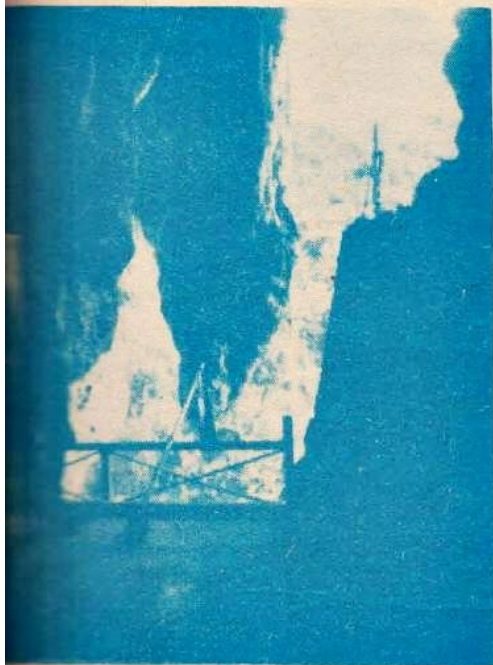
Lộc Trì đẹp thật. Ngồi nơi cửa động này, thường thức gió biển mát mẻ đưa vào, ngắm nhìn đồi núi xinh xinh trải dài trước mắt, ai lại không thấy lòng mình lâng lâng như lên đến chốn thần tiên. Những cây lúa thừa cần cỗi bám vào cửa động theo kẹt những khối đá chồng chất lên nhau thật là ngoạn mục.

Con đường tráng nhựa từ Hà Tiên lên, băng qua trước mặt ta, đi thẳng về hướng Bắc độ ba cây số nữa là đến biên giới Miên Việt. Và bên mặt của con đường này là núi Đá Dựng, cách đây độ vài cây số. Ngồi nơi cửa động mà nhìn cảnh, mà nghĩ chân, mà hóng mát, mà ăn uống, mà nghĩ đến non sông cầm tù thì còn gì hợp tình hợp cảnh cho bằng. Hồn sông núi, chí quật cường, tình yêu tổ quốc sẽ lâng lâng vào tâm não.

Từ đây trở vào bên trong, leo lên vài chục nấc thang ăn liền với vách đá, du khách sẽ ra một cửa động nữa. Nơi đây, người ta có lót một cái sàn bằng ván, lớn như bộ ngực, giơ ra ngoài, để du khách ngồi hứng gió mát hiu hiu lọt vào động. Những rễ dừa từ trên thông xuống, tạo nên một khung cảnh thật là nên thơ.

Cửa động hướng Tây này, ngang độ bốn thước, và cao độ tám thước, có vòm tròn, lổm đổm những tổ ong bằng cát vàng rất là ngộ nghĩnh. Bên dưới triền núi, cứ vào độ tháng giêng ta, các bông lau sậy trắng trắng phất phơ nhẹ nhẹ theo chiều gió, tạo một cảnh bằng lai mơ mộng.

(còn nữa)

Cửa động này nằm ngay cửa động bên dưới, đồng ngó về hướng Đông, ngay Đồi Ông Xiêm đầy cây cối xanh um. Trước cửa, có một thạch nhũ trên thông xuống là ngoạn mục.

Edouard Jenner (1749-1823).

JENNER

và

phương pháp chủng đậu

Bệnh đậu mùa gây nên bởi một loại cực vi khuẩn hình hộp, phát ra khắp ngoài da tạo thành những nốt có mụn. Bệnh đậu mùa truyền nhiễm, làm hại không riêng gì trẻ em mà cả người lớn và người già đều có thể chết vì bệnh này. Có hai thể bệnh:

— **THỂ BỊNH NẶNG**: nốt mọc cả ở phổi, gan, ruột; khi nốt bắt đầu vỡ mụn, cơn sốt nổi lên kịch liệt, người bệnh bị trúng độc, ngạt thở rồi chết.

— **THỂ BỊNH NHẸ**: đến ngày thứ 19, người bệnh bớt dần và nốt bắt đầu vỡ mụn, đẹp đi, đóng vảy rồi vài ngày sau vảy bong dần để lộ ra nhiều vết sẹo.

Ngày nay, đối với chúng ta, bệnh đậu mùa không còn đáng sợ; nhưng, cách non một thế kỷ trước, chứng bệnh truyền nhiễm này đã gây nên những thảm trạng kinh khủng. Đa số bệnh nhân đều chết, một số ít thoát nạn thì lại mang chứng tích trên những khuôn mặt đầy sẹo, rõ ràng rõ rệt.

Hồi thế kỷ thứ XVI, ở Âu Châu có 6 trận dịch đậu mùa lớn. Mỗi năm, hơn năm trăm ngàn người chết vì chứng bệnh quái ác này. Chỉ cần đụng chạm vào quần áo hoặc tay chân của người mắc bệnh là bị truyền nhiễm tức thì.

Tuy nhiên, từ thời xa xưa, người ta cũng đã từng nhận xét rằng, một

người sau khi may mắn lành khỏi chứng bệnh hiểm nghèo này sẽ không bao giờ mắc lại nữa. Người đó đã có tính miễn nhiễm trong cơ thể. Và người ta nghĩ rằng có lẽ những người may mắn thoát chết là những người chỉ mắc một loại bệnh đậu mùa nhẹ. Như vậy chỉ cần để cho nhiễm dịch bởi những «con bệnh nhẹ» ấy là chắc chắn suốt đời chẳng lo mắc bệnh đậu mùa nữa. Chính người Trung Hoa, đầu tiên, từ thế kỷ thứ 6 đã áp dụng biện pháp nhiễm dịch này. Họ cho trẻ con mặc quần áo của những người mắc bệnh đậu mùa nhẹ. Phương pháp này truyền bá sang Âu Châu và được thực hành nhiều nhất hồi đầu thế kỷ thứ XVIII. Một vị y sĩ danh tiếng người Ý, ông Antonio Vallisneri đã từng viết, năm 1726:

Người ta mua đậu mùa ở khắp xứ Lombardie; với một đồng quattrain (đơn vị tiền tệ thời bấy giờ) trẻ em có thể sờ tay một người bệnh và như vậy sẽ được miễn nhiễm suốt đời»

Về sau, các vị y sĩ đích thân đảm nhiệm công tác «cấy đậu» cho dân chúng bằng chính chất mụn lấy trong các mụn nốt của những người đang mắc bệnh đậu mùa. Thoạt đầu, phương pháp này được mọi người hưởng ứng, nhưng càng ngày càng tỏ ra vô hiệu: trên ba trăm người, ít nhất có 4 người chết. Những người khác không khỏi hoàn toàn; tinh độc còn trong máu, bệnh đậu

mùa tái phát và bệnh nhân chết.

Mãi đến cuối thế kỷ thứ 18, Edouard Jenner, một y sĩ hương thôn ở một làng nọ bên Anh cát Lợi, đưa các nông dân cho biết nhiều người trong bọn họ đã mắc bệnh đậu mùa và đã khỏi chỉ trong vòng vài ngày. Họ còn xác nhận là đã lây bệnh từ những con cái của họ. Jenner đề nghị nghiên cứu và khám phá rằng con cái có thể mắc một bệnh đậu mùa tương tự như bệnh đậu mùa của người. Bệnh «đậu bò» này cũng phát hiện ngoài da con vật những nốt nhỏ có mụn. Sau nhiều lần quan sát, Jenner nhận xét rằng những nông dân bị bệnh «đậu bò» chỉ mắc bệnh rất nhẹ và các nốt đậu không để lại sẹo. Jenner còn nghi ngờ gì nữa: quả thực chứng bệnh «đậu bò» không làm chết người. Nhưng không hiểu một khi đã nhiễm bệnh «đậu bò» người ta có thể được miễn nhiễm khỏi bệnh «đậu mùa» không?

Edouard Jenner bèn thực hiện một thí nghiệm táo bạo ngày 14-5-1796. Ông chủng vào cánh tay một đứa bé nhà quê chất mụn lấy trong mụn đậu của bò cái, sau vài ngày ông chủng tiếp cho nó chất mụn đậu mùa của người. Jenner hồi hộp và lo sợ chờ đợi kết quả. Không lâu cuộc thí nghiệm liều lĩnh của ông có làm thiệt mạng đứa trẻ không? May mắn thay, cậu bé không bị bệnh mà lại được miễn

**JENNER CHÍCH THUỐC
CHỦNG LÀN ĐẦU TIÊN CHO
MỘT CẬU BÉ NGÀY 14-5-1796**

nhằm luôn khỏi bệnh đậu mùa nữa.

Vấn đề đã sáng tỏ: *chủng «đậu bò» cho người, có thể phòng ngừa cho người thoát khỏi mắc bệnh «đậu mùa» được.*

Chứng bệnh nguy hiểm và truyền nhiễm đã bị đánh bại. Từ đó về sau, phương pháp «trực tiếp nhiễm dịch» được thay thế bằng phương pháp «chủng đậu» của y sĩ Jenner. Phương pháp này truyền bá rất mau lẹ trên thế giới. Chính Hoàng đế Nã phá Luân Đệ I, khi được biết kết quả của phát minh lớn lao này đã cho chủng đậu cho chính Hoàng Nam của ngài và ra lệnh thiết lập 25 trung tâm chủng ngừa đậu mùa trong toàn quốc.

Năm 1800, quận công de La Roche-foucault Liancourt phổ biến phương pháp này vào nước Pháp. Năm 1801 ở Luân đôn, hơn 10.000 người được chủng đậu. Năm 1803 Vua xứ Tây Ban Nha ra lệnh cưỡng bách chủng đậu cho dân chúng.

CHẾ THUỐC CHỦNG ĐẬU NHƯ THẾ NÀO ?

Bây giờ các em nên biết qua phương thức điều chế thuốc chủng, cách chủng và công hiệu của sự chủng ngừa bệnh đậu mùa thế nào.

Muốn có thuốc chủng, người ta

cạo sạch lông sườn một con bê lành mạnh, rồi rạch nhẹ vào da hàng trăm nhát nhỏ để bôi mủ đậu bò vào đó. Bốn ngày sau, các nốt mọc lên rồi rụng mủ. Người ta cạo lấy mủ và vẩy nghiền nhỏ ra, thêm glycérol vào để vi khuẩn khác không sinh sản được. Đoạn cho nước ấy vào ống thủy tinh đã diệt trùng trước hàn cẩn thận để thuốc chủng khỏi hỏng.

Trước khi chủng phải sát trùng da cánh tay hay đùi. Dùng một ngòi chủng đặc biệt, lấy một ít thuốc vào đầu ngòi rồi khía một vài nhát nhẹ vào da cho khỏi chảy máu. Chủng xong mà đậu lên thì thấy nốt mọc, rụng mủ rồi đóng vảy. 21 ngày sau, vảy bong để lại vết sẹo trắng.

Chủng được 8 ngày, cơ thể mới có tính miễn nhiễm, có thể lâu tới 10 năm.

Tới bán thế kỷ thứ 19, việc chủng đậu bị bắt buộc thi hành khắp các xứ văn minh trên thế giới.

Các em thiếu nhi thân mến.

Đã đọc qua «lịch sử» của phương pháp chủng đậu, hãy cùng nhân loại nhớ ơn cha đẻ ra phương pháp này: Y sĩ Edouard Jenner (1749 - 1823) người Anh cát Lợi.

CON CÔNG và CON GÀ TRỒNG

*Trên cành cây con gà trống đậu,
Bỗng công bên bờ gấu nhìn sang
Vốn hay có tính khoe khoang
Thấy mình đẹp mã công càng làm
kiêu*

*« Gà ơi ! mày trăm chiều nhem
nhuốc,*

*« Suốt đời mày chẳng được bằng
tao.*

« Cơm ngon hải vị sơn hào.

*« Áo quần gấm vóc mày sao được
bằng*

*« Tao trồng mày thật thẳng nhọc
nhả*

*« Cừ quanh năm vất vả cần
chuyên*

*« Đêm ngày thức giấc không yên
« Thế mà cũng chẳng có quyền bằng
tao »*

*Gà nghe nói thấp cao mọi lẽ
Bèn xuống sân và khể phần rằng :*

*« Thôi đi đừng có khoe rằng
« Chính thân mày mới là thẳng
kém tao*

*« Đây chẳng thiết giường cao
chăn gấm*

« Miễn cơm no áo ấm thì thôi

« Chẳng ưa những thói biếng lười

*« Tận tâm công việc giúp người là
hơn*

« Tuy rằng có sớm hôm vất vả

« Nhưng mà tao rất hả trong lòng

« Còn mày tuy đẹp bộ lông

*« Cả đời tuy được ăn không ngồi
rỗi,*

« Khi thất thế ắt thời mày chết

« Lúc bấy giờ mày hết vênh vang

« Mấy ai bì kịp phượng hoàng

*« Sa cơ cũng phải đam quàng theo
tao*

« Còn mày đã đáng là bao .

Trần hiếu Liên

b/h : Nhất điểm Linh đài

(Gò công)

NHÀ SƯ NHẬP THẾ

TRUYỆN DÃ SỬ CỦA NGUYỄN TỬ QUANG

Từ xa, khói lửa bốc ngùn ngụt. Gió gặp lửa càng thêm mạnh. Lửa gặp gió càng thêm oai. Tiếng kêu khóc của trẻ con, của những cụ già vì gươm giáo giết chóc vang dậy cả một vùng trời.

Sư Tuệ-Không cùng tên đạo đồng vội vã ra khỏi chùa, quay nhìn về làng cũ đang đắm mình trong khói lửa. Nhà sư nước mắt:

— Trời ơi! Gác Minh lại đốt phá thêm một quê hương yêu dấu của ta. Còn mẹ ta...

Sư bỗng cau mày, mím chặt môi, đoạn dậm sầm chạy. Tên đạo đồng thất sắc vội chạy theo, nắm tay thầy lại:

— Bạch sư phụ! Sư phụ nên quay về chùa. Giặc dữ tận, đốt giết cả làng. Sư phụ về đây chỉ làm mồi cho chúng!

Nhà sư gạt ngang:

— Không. Không. Còn mẹ ta! Mẹ già ta cần nhờ ta bảo vệ...

Tên đạo đồng vẫn không rời bỏ tay thầy:

— Bạch sư phụ! Một mình sư phụ làm sao bảo vệ nổi bà? Sư phụ chỉ chết theo bà mà thôi!

— À, ta sẽ chết theo bà! Ta rất hài lòng...

Tên đạo đồng nước mắt chưa chan, nhưng không chán nản, vẫn năn nỉ:

— Sư phụ chết uống! Ai tụng kinh siêu độ vong hồn bà?

Sư Tuệ-Không dừng lại. Tay vỗ trán, thở dài:

— À, con nói cũng phải...

Rồi nhà sư lẩm bầm một giọng run run:

— Già rồi. Chạy sao kịp. Chắc khó thoát khỏi. Nam mô A Di Đà Phật!

Nhà sư bỗng nấc lên mấy tiếng nghẹn ngào. Nước mắt đổ đầm xuống má. Tên đạo đồng thần thờ, đưa cánh tay áo nâu lau qua đôi mắt mờ vì động lệ.

Đang xa, tiếng hò hét của lũ giặc Minh, tiếng kêu khóc thê thảm của dân chúng còn vang lên như xé nát cõi lòng ai!

★

Đêm nay, bên cạnh một con đồi, Hưng long-tự đang chìm mình trong sương lạnh.

Trong chùa, dưới ánh đèn lư ly bên cạnh một đỉnh trầm con, khói lên nghi ngút, sư Tuệ-Không ngồi đọc kinh trước Phật đài. Cũng quyền kinh mà nhà sư hằng đêm ngày say sưa tụng niệm; và cũng quyền kinh ấy, nhà sư đã tìm thấy trong đó chất chứa biết bao ý tưởng cao siêu, mầu diệu... nhưng hôm nay nhà sư lại cảm thấy vô vị lạ thường!

Nhà sư nghẹn ngào, để mấy giọt nước mắt rơi xuống làm nhòe mấy chữ son trong quyền kinh.

Cái ý nghĩa đọc kinh cứu khổ chúng sinh không đề nên được nổi bật khoắn, lo nghĩ, như thương của một tín đồ sùng đạo đối với tình mẫu tử. Rồi nhà sư bắt đầu thấy lòng mình như muốn trở lại cõi trần!

Vi...

Chiều rồi, sau cuộc khói lửa tàn bầy, nhà sư lần mò về quê hương thăm mẹ già. Than ôi, cả gần một thôn đều làm mồi cho ngọn lửa, một số người đã bị giặc giết chết. Mẹ nhà sư vì già yếu, chạy không kịp nên bị giặc bắt chặt cổ, bỏ thầy xuống dòng sông.

Tưởng rằng lìa khỏi trần tục, vào chốn thiền môn, đọc kinh cầu xin siêu thoát, nhưng

hôm nay bóng của người mẹ già bị chết một cách thê thảm ; và cảnh điêu linh, tang tóc của đồng bào chán chường quá làm nhà sư muốn quay lại với cõi trần, để làm một việc gì cho tròn hiếu đạo !

Nước mắt nhà tan, sinh linh thống khổ, không được giải thoát ở hiện tại thì sao lại đọc kinh cầu xin giải thoát ở kiếp sau ?

Nhưng trở lại với cõi trần hủy bỏ bao nhiêu năm công phu tu niệm, sư Tuệ-Không cảm thấy như có một vật gì đè nặng ở tâm tư.

Cảm động, nhà sư gục đầu xuống bệ.

Nhưng rồi nhà sư lại ngẩng mặt lên nhìn Phật. Trên phật đài, Phật vẫn chấp tay tĩnh tọa trên tòa sen, im lìm như bình thần trước cảnh tang thương thẳng tắp của thế sự !

— Bạch thầy ! Từ rày bà không còn lên đây để viếng chùa lay Phật, thăm chúng ta nữa. Mà chùa ta cũng vắng khách thập phương. Con buồn nhớ, đau khổ quá !

Nhìn tên đạo đồng trần trời, sư Tuệ-Không nghẹn ngào, im lặng. Hai giọt nước mắt bỗng lăn tròn trên đôi má võ gầy.

Tỏ vẻ hối hận, tên đạo đồng chấp tay trước ngực, cúi đầu xuống :

— Bạch thầy ! Con xin tạ lỗi, vì khêu động lòng sầu của thầy !

— Không. Con đâu có lỗi chi.

Rồi sư Tuệ-Không lại gục mặt xuống, lẩm bầm :

Ta lỗi ! Ta lỗi !

— Bạch thầy...

Ngẩng mặt lên, sư Tuệ-Không ngắt lời, nói qua đôi dòng nước mắt :

— Phải. Ta lỗi ! Vì ta không ở bên cạnh mẹ già để che chở phần nào cho người trong tuổi bóng xế chiều nghê... trong lúc mà cuộc sống của người cũng như của cả đồng bào luôn luôn bị đe dọa vì bọn xâm lược khát máu.

Tên đạo đồng buồm bã, tỏ vẻ lo lắng :

— Chắc nay mai giặc sẽ đến đây. Chùa ta ắt bị đốt. Tính mạng của thầy trò ta cũng khó an toàn. Nam mô cứu khổ cứu nạn Quan Thế Âm bồ tát !

— Phải. Con nói đúng. Có hể hóc nào mà giặc không đồ đến. Có ai mà không bị chúng giết chóc, mặc dầu là thầy tu. Họa chẳng

chỉ có bọn gian bán nước cầu vinh, làm lầu cầu trung thành cho chúng... Nhưng chúng ta là người, chúng ta đâu thể ủy tử tham sanh mà đành phản bội Tổ quốc, giống nòi hay cam mình chịu trôi. Chúng ta phải cùng đồng bào ra sức chặn đứng chúng lại, đuổi chúng đi.

Nhìn vẻ mặt ngạc nhiên của tên đạo đồng, sư Tuệ-Không nói tiếp với giọng cương quyết :

— Phật đã chiến thắng bọn Ma vương vì Phật là chánh. Ma vương là tà. Ta sẽ thắng giặc, vì giặc là tà, con ạ !

Ngồi trước hàng ba chùa, thầy trò im lặng, đắm đắm mắt nhìn từ xa dưới làng mạc còn vài cuộn khói đen ngùn ngụt, như đeo đuổi một ý nghĩ xa xôi.

Cảnh chùa hiu quạnh.

Bóng chiều đã ngả. Ánh nắng vàng lợt lạt, thoi thóp trên hàng liễu rủ bên mái hiên chùa.

★

Khuya lắm rồi.

Dưới ánh đèn lưu ly, bên cạnh một đỉnh trầm đã tắt, sư Tuệ-Không ngồi trầm ngâm như pho tượng trước quyển kinh mới đọc nửa chừng. Hình bóng oan khổ của người mẹ già cứ ám ảnh mãi trước mắt. Tình cảm trần thế lại đè nặng tâm tư. Nhà sư gục đầu xuống bệ, thồn thức, khấn khoản :

— Bạch đức Thế tôn ! Cõi trần đầy hệ lụy. Đệ tử công tu siêng bạc, đâu dám có lòng quyến luyến, vọng tưởng đến trần thế. Nhưng...

Sư Tuệ-Không ngẩng mặt lên, nhìn Phật.

Phật vẫn im lìm.

Nhưng, đôi mắt hiền từ của vị Giáo chủ từ bi độ thế, nhìn chúng sinh một cách vô tư, sư cảm thấy có một sự hi xả vô biên. Phải rồi, Phật đã từng dạy : « *Chừng nào chúng sinh thành Phật, ta mới thành Phật* », và « *nước mắt chúng sinh trên ba ngàn thế giới còn hơn nước của bốn đại dương* ». Vì thế, Phật đã từng chịu khổ hạnh gian nan để tìm con đường giải thoát cho chúng sinh, bởi thông cảm sâu xa cái khổ của loài người đương quần quai trong biển trầm luân, đắm chìm trong hệ lụy.

Cái cử chỉ im lìm, dường bất động của đức Phật, biết đâu nó đã che giấu thầm kín mối đau khổ vĩ đại vì cái đau khổ của loài người !

Hiển rõ tinh thần nhập thế sâu xa của đạo,

sư Tuệ-Không thấy mình đâu còn yên lòng nghĩ đến cảnh cực lạc, thiên đường cho cá nhân khi nhắm mắt, hay hạnh phúc cho riêng mình trong kiếp sinh hóa mà phải năm tháng đợi chờ... bằng sớm kẹ chiều kinh.

Cảnh cực lạc cho cá nhân hay hạnh phúc riêng mình làm sao được trước gót giày của bọn giặc xâm lăng khát máu như bọn quý sứ, Ma vương giày xéo quê hương đất nước, tàn sát đồng bào? Phải chăng làm tròn bổn phận với Đời tức là làm tròn bổn phận với Đạo...

Thật nước bên đời vẫn đồ đời triền miên trong đêm vắng. Gió thổi rì rào tạt vào khe cửa làm ngọn đèn lưu ly trên bàn Phật bơ phờ

muốn tắt. Gục đầu trên bệ kinh trước phật đài, lòng sư Tuệ Không tê tái.

Một vài con cú ẩn đêm bay ngang buồng thổng một giọng náo nùng.

Rồi một sáng bình minh, cảnh vật còn mờ trong sương sớm, sư Tuệ-Không cùng tên đạo đồng quảy gỏi, từ giã mái chùa thân yêu, hăng hái ra đi. Nửa sư bắt đầu nhập thế, xếp cà sa mặc chiến bào.

Tuy đi đã xa, nhưng thỉnh thoảng thầy trò còn quay nhìn lại cảnh chùa xưa, buong tiếng khẽ thở dài náo nức như còn luyến tiếc mùi thiền.

NGUYỄN - TỬ - QUANG

Thắc mắc của Em

(Tiếp theo trang 2)

2) Nguyên tắc về máy đánh chữ (in ra chữ nhờ một hệ thống cần chuyển vận) được phát minh đầu tiên năm 1714 do một người Anh tên là Henry Mill.

Một người Ý khác, tên là Turri lại có sáng kiến sử dụng cần chữ (có khắc những chữ nổi) giúp cho người mù có thể sử dụng đánh ra những chữ trên một tờ giấy.

Từ những sáng kiến khởi đầu ấy, máy chữ được cải biến dần dần và tới năm 1829 thì chiếc máy chữ đầu tiên mới ra đời do một người Hoa Kỳ tên là William Austin Burth sáng chế, đặt tên cho là «typograph». Vài năm sau, một người Pháp tên là Xavier Progin bổ túc thêm cho chiếc Typograph bằng cách có sáng kiến sử dụng cuộn ruban có mực để in chữ được nhiều lần thay vì phải lăn mực lên chữ. Dần dà, máy chữ được cải tiến để có hình thức nhẹ nhàng và thông dụng như hiện nay.

HỎI: Tại sao có bão? Sức tàn phá của bão? Những trận bão lịch sử?

Em **ĐẶNG LINH**
(Quảng Tín)

ĐÁP: Sự thay đổi áp suất bất thường của một nơi có thể làm đảo

lộn lớp khí quyển tạo nên bão (nếu áp suất hạ xuống thấp dưới 720 mm thủy ngân so với áp suất thường của không khí là 760 mm). Trong một cơn bão, gió tăng mạnh từ vòng ngoài vào vòng trong (tâm bão). Tâm bão có thể di chuyển rất xa (có khi tới 5000 km mới tan hết). Tốc độ gió có thể mạnh tới 160 km một giờ. Một cơn bão thường kèm theo các trận mưa hạ áp rất lớn. Bão ở VN rất mạnh, năm 1904 thổi bay 2 nhịp cầu Trường Tiền, năm 1912 thổi gãy cột giây thép ở Trường Sơn, năm 1955 thổi đổ 250 cột điện ở Hà Nội, và trận bão năm 1927 ở đảo Kế Bào đã kéo theo trận mưa lớn kéo dài 4 ngày liên tiếp làm mưa tới 630 mm nước.

HỎI: Anh cho biết về núi Everest. Hai người leo lên Everest đầu tiên là ai? Người nước nào? Năm nào? Em chỉ biết có 2 người chứ không biết tên, nếu anh tìm không ra thì đừng đăng cũng được.

Em **VÕ HỒNG DŨNG**
(Tam-Kỳ)

ĐÁP: Everest chỉ là một ngọn trong cả một dãy núi dài 2.700 km rộng 350 km nằm giữa Ấn Độ và Tây Tạng. Tiếng Ấn Độ gọi dãy núi

là Himalaya có nghĩa là xứ Tuyết, tiếng Việt phiên dịch là Hy Mã Lạp Sơn. Hy Mã Lạp Sơn có 3 ngọn chính, thứ tự cao thấp là Everest (cao 8.840 mét) Lhotse (cao 8501m) và Nuptse (cao 7827 m). Dân chúng địa phương gọi Everest bằng tên Chamolungma có nghĩa là Nữ thần của nhân loại. Ngọn núi này nằm ở gần sát Bắc Vĩ Tuyến thứ 28 cách biên Ấn Độ 700 km và cách Thủ Đô xứ Nepal Kāmandu 160 km. Nó bị chinh phục lần đầu tiên vào ngày 29 tháng 5 năm 1953 lúc 11 g30 sáng do công của hai nhà leo núi Edward Hillary (người xứ Tân Tây Lan) và Tensing (người xứ Nepal).

HỎI: Sulfat Ferreux có phải là sulfat sắt nhị không? Bron de noix hay Tannin là chất gì? Có bán ở đâu?

Em **THANH HỮU**

ĐÁP: Đúng, Sulfat Ferreux là Sulfat sắt nhị công thức $FeSO_4$. Tannin hay acit gallo tannique là một chất rắn, màu vàng lợt, mùi dễ chịu, vị khé và tê đầu lưỡi, dễ tan trong nước. Tannin lấy ở chất thực vật mà ra như vỏ trái mãng cụt có nhiều Tannin. Tannin được dùng để chế mực đen vì khi hợp với muối sắt, nó biến thành màu đen. Người ta cũng dùng Tannin trong kỹ nghệ thuộc da vì nó làm cho da sống mất mùi hôi. Tannin có bán nhiều ở những nhà làm da, thuộc da.

B.K.

MÔ XƯ tay chèo số 1

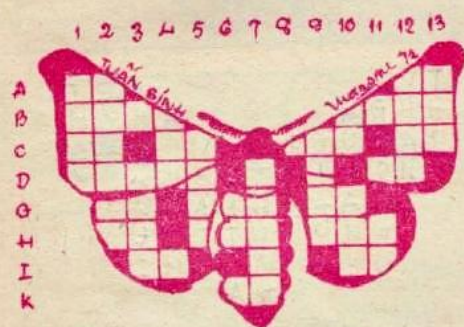

GIẢI TRÍ

Ô CHỮ : CON NGÀI

Tuần Sinh (Tam Kỳ)

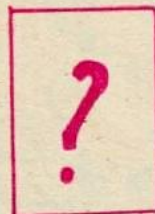

NGANG

- Tên tác giả ô chữ (viết tắt) — Tên tắt chú chủ biên tờ báo chúng ta
- Có học phải có... — Con trâu hì còn nhỏ
- Trái với thiện — Có nghĩa là ân — Không khôn — Việc làm khi đói.
- Thỏ chạy rất... — Tờ — Một gậy — Học lại bài cũ
- Tên tắt nước chúng ta — Mẫu tự thứ nhất — Tiếng ngựa kêu (viết ngược) — Tiếng reo kéo dài.
- OH — tê — nơi giam giữ tội phạm — bằng lòng.
- Yên lặng — Anh — Một chứng bệnh về phổi.
- Gà (viết ngược)

ĐỌC

- Đốt củi ta được...
- Dụng cụ học sinh
- Ký hiệu của nitơ — Làm cho người khác bớt buồn.
- Không thua — Sau anh, chị
- Có nghĩa là lọt đi.
- Không nhiều — Tiếng thét kinh ngạc.
- Có nghĩa là lưng
- Trước em (trai)
- Trái với nghèo
- Hoa chưa nở — Bức hình
- Rê — Oxy ký hiệu — Bàn, ghế làm bằng...
- Có nghĩa là người
- Vật dùng để bắn với cung.

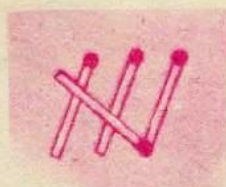

TRÒ CHƠI NÁT ÓC

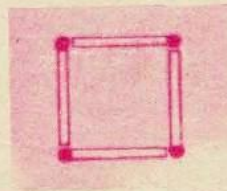
Bạn lấy trong tập vở học trò ra một tờ giấy. Bây giờ bạn nói với thân hữu rằng bạn có thể chui hẳn người qua được tờ giấy này. Ai mà có thể tin được lời nói huênh hoang ấy.

Nhưng mà bạn làm được ! Bạn đã chui được qua 1 tờ giấy. (Mách nhỏ bạn cách làm ở trang 23)

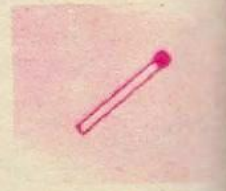
ĐỐ VUI CÓ THƯỞNG

1

2

3

Trên một tờ giấy trắng, có 4 que diêm (hình 1) Đố bạn làm thế nào thực hiện được một hình vuông trên giấy. Để quá ! Bạn sẽ tìm ra được theo hình 2.

Bây giờ trên giấy chỉ còn một que diêm (hình 3) Đố bạn làm thế nào cũng thực hiện được một hình vuông mà không được làm gãy que diêm.

Bạn nào trả lời được câu đố này gửi về tòa soạn trước 4-12-71 sẽ xin tặng 1 tháng báo để làm duyên. Răng lên các bạn !

Danh sách người đáp trúng và lời giải sẽ đăng trong TN sau.

ĐỌC VÀ CỎ ĐỘNG NHIỀU EM ĐỌC
THIẾU NHI
là giúp cho tờ báo của các em
sống lâu dài

A' O THUẬT

ÚM BA LA BIỂN

cả hai bề)

4) Ghép mặt sau vào tám các tông thành góc 90° rồi đóng đinh chắc lại với nhau (Hình C)

5) Gắn bản lề nối mặt sau vào hộp (Hình C) làm thế nào để có thể mở mặt sau lên xuống theo hình C và D)

6) Sơn ngoài hộp cho đẹp.

TRÌNH DIỄN :

1) (Hộp quay cửa về phía thính giả. Cửa mở, thính giả thấy rõ con chó (Hình E). Kính thưa quý vị, khi tôi hô úm ba la biển con chó sẽ tàng hình và quý vị chắc chắn sẽ không thấy nó nữa. Đây...

2) (Đóng cửa lại (Hình F). Mở mặt sau theo hình D.

3) (Đập nhẹ vào hộp) Hô to : úm ba la biển (Mở cửa ra) Hình G)

Các em có thể lặp đi lặp lại vài lần. Để làm phải không các em. Chắc chắn thành công.

VẬT DỤNG :

1) 6 miếng ván ép vuông cạnh 40 phân

2) 1 miếng các tông kích thước bé hơn trên độ 1 ly

3) 1 chiếc bản lề nhỏ

4) 1 con chó bằng cao su...

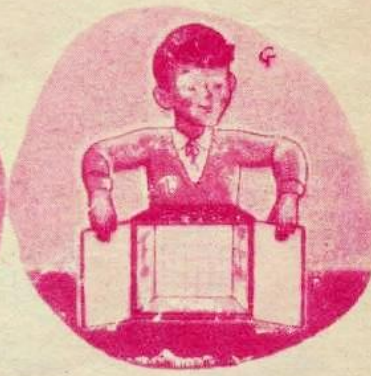
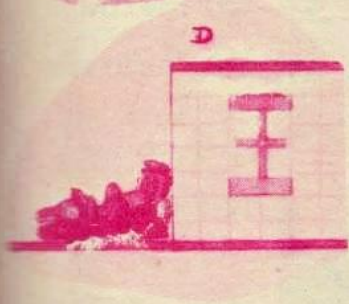
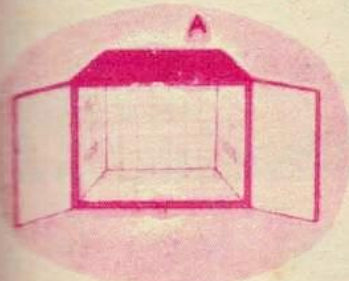
5) Cưa, búa, đinh nhỏ, sơn cọ, bút chì mờ

SỬA SOẠN VẬT DỤNG TRÌNH DIỄN

1) Sơn, kẻ chì mờ và vẽ hình (theo hình A) các miếng dán ép rồi ghép thành hộp có cửa (Hình A) Riêng mặt sau chỉ ghép hờ.

2) Gắn con chó vào mặt sau. (hình B)

3) Sơn và kẻ chì mờ tám các tông y hệt mặt sau (nhớ sơn và kẻ

THIỆU NHI ĐÓNG BỘ

Sau khi đã loan tin Thiệu Nhi được đóng bộ từ số 1 đến số 10, nhiều độc giả viết thư về góp ý nên đóng bìa cứng (carton) thay vì dùng bìa dày (Bristol) để bộ báo được mỹ thuật và tiện việc cất giữ.

Nhận thấy những ý kiến trên hợp lý nên tòa soạn đã tiến hành việc đóng bộ Thiệu Nhi theo tiêu chuẩn : Bìa bằng carton cứng, gáy bọc vải, mặt ngoài có dán bìa phụ Thiệu Nhi in nhiều màu, tất cả bọc plastic. Giá tổng cộng mỗi bộ 500 đ. Đã có bán bày tại NHÀ SÁCH KHAI TRÍ, 62 Lê Lợi Saigon.

Chúng ta sống trên một trái cầu :
đường kính độ 12.800 km (8.000 dặm),
đường vòng lớn nhất (xích đạo) độ 40.076,6 km (25.048 dặm),
có hai cực (Nam và Bắc cực) làm
thành trục xiên 23 độ rưỡi chiều

hướng nhất định.

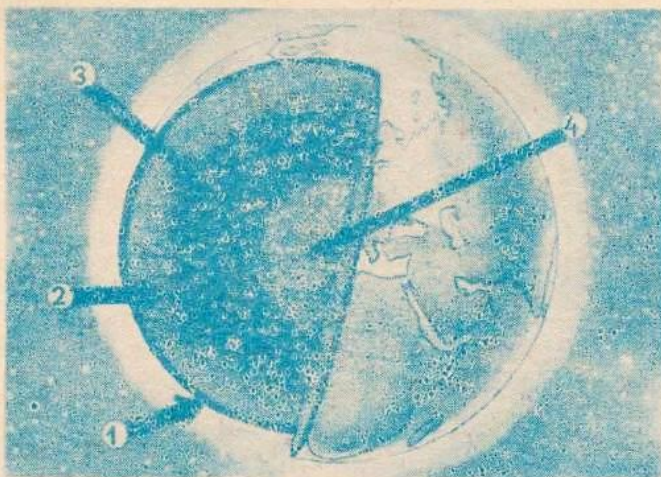
Trái cầu này xoay quanh trục 24 giờ (một ngày đêm) giáp một vòng và chạy quanh mặt trời với tốc độ 67.000 dặm một giờ cứ mỗi 365 + 1/4 ngày thì được một vòng.

TRÁI ĐẤT

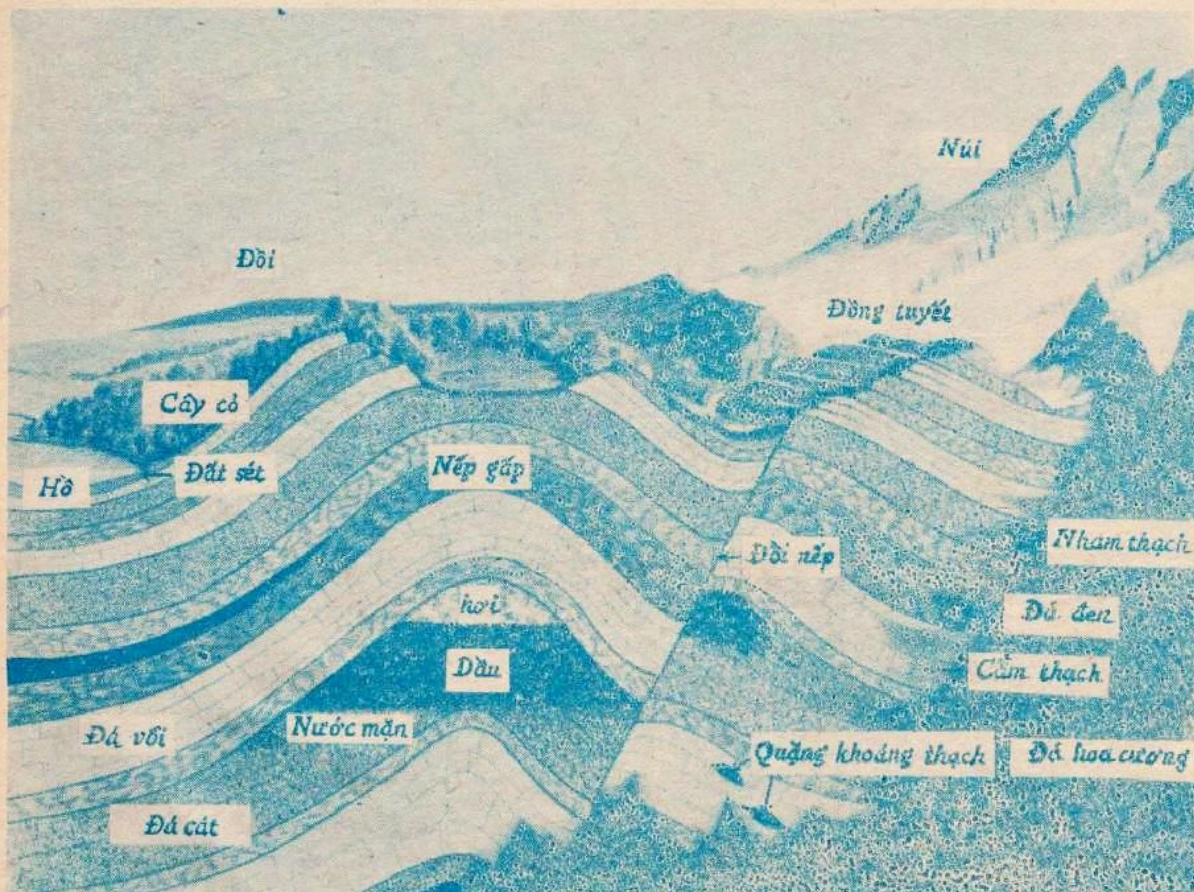
TRONG LÒNG ĐỊA CẦU.

Loài người chỉ mới nghiên cứu một ít dặm sâu trong lòng trái đất ở những quãng mỏ và giếng dầu (sâu độ 6 km) với các dụng cụ đặc biệt, các nhà địa cầu học (người tìm hiểu về trái đất) đã cố gắng nghiên cứu về sự cấu tạo bên trong của địa cầu qua các hiện tượng động đất, núi lửa.... và đã phác họa ra một hình ảnh như sau :

- 1 Lớp vỏ
- 2 Lớp chõng
- 3 Nhân ngoài
- 4 Nhân trong

Địa cầu được bỏ như quả cam →

Cấu tạo của lớp vỏ địa cầu.

Chúng ta sống ngay trên lớp vỏ.

Lớp vỏ gồm có cây cỏ, núi non, sông biển... ở ngoài và các loại đá, quãng mỏ... ở bên trong.

Chiều dày của lớp vỏ không đều, tương đối mỏng dưới dòng biển và rất dày dưới đại lục.

Nếu không có các trang cụ đường khí, con người không thể sống trong nước hay là ở độ cao quá 4,5 km. Nhưng loài nhện có thể sống ở cao độ 5,5 km và một số cây sống ở cao độ trên 7 km. Người ta cũng đã thấy một ít loài chim lớn bay trong bầu khí lạnh và loãng ở cao độ 7 km.

Trong chiều sâu đen ngòm của đại dương có nhiều loại sinh vật. Các em tưởng tượng một sức ép kinh khủng.

Ổng núi lửa

Mức cao và sâu ở lớp vỏ địa cầu

Lớp vỏ chỗ cao chỗ trũng như lớp da cam. Các chuyển vận trôi lên sụt xuống thường xuyên của các tầng đá đã tạo nên các hố sâu và đỉnh cao trên mặt địa cầu. Hầu hết sự sống được giới hạn trong chiều dày 12 dặm quanh mặt đất.

Dặm
(1609m)
-6-

Vị khuẩn

Đỉnh cao nhất: ngọn Everest (gần 9 km)

Rong

Chim chóc

Nhện nhện

Loài gặm nhấm

Người

Thảo mộc

Cây ở biển

Mức người lặn tới

Cá

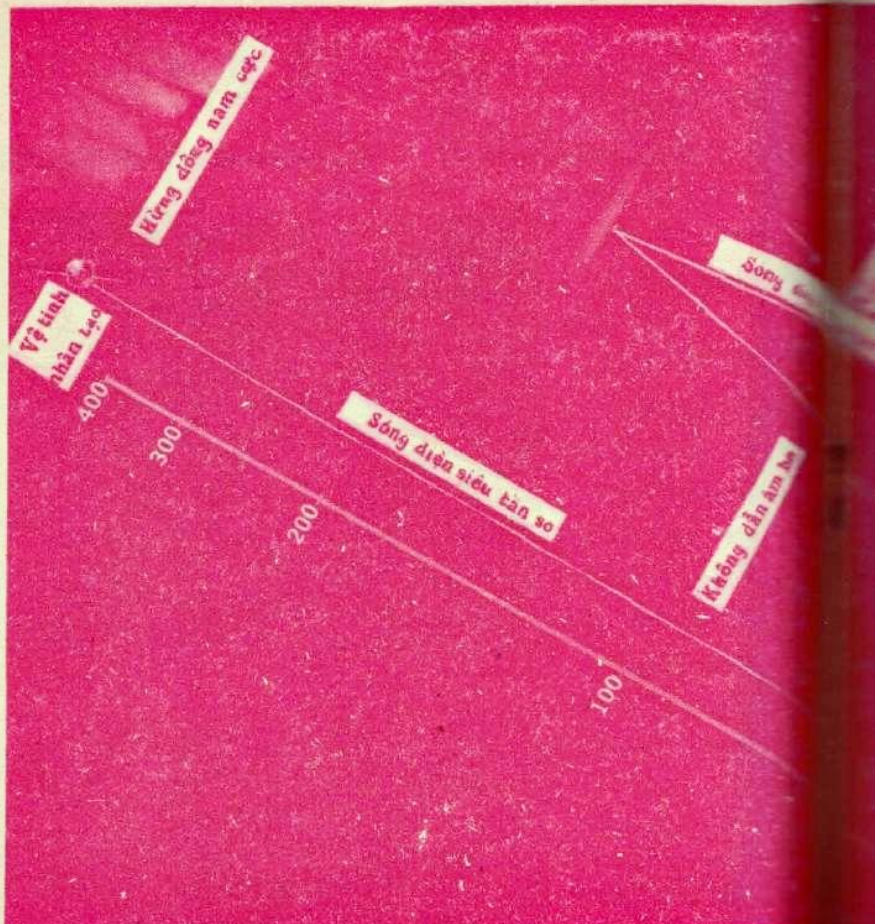
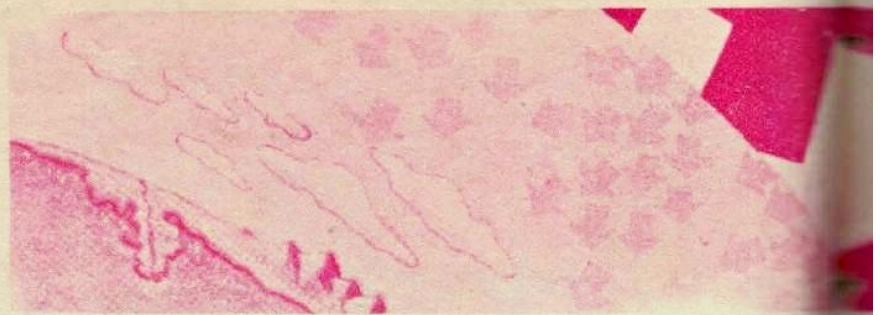
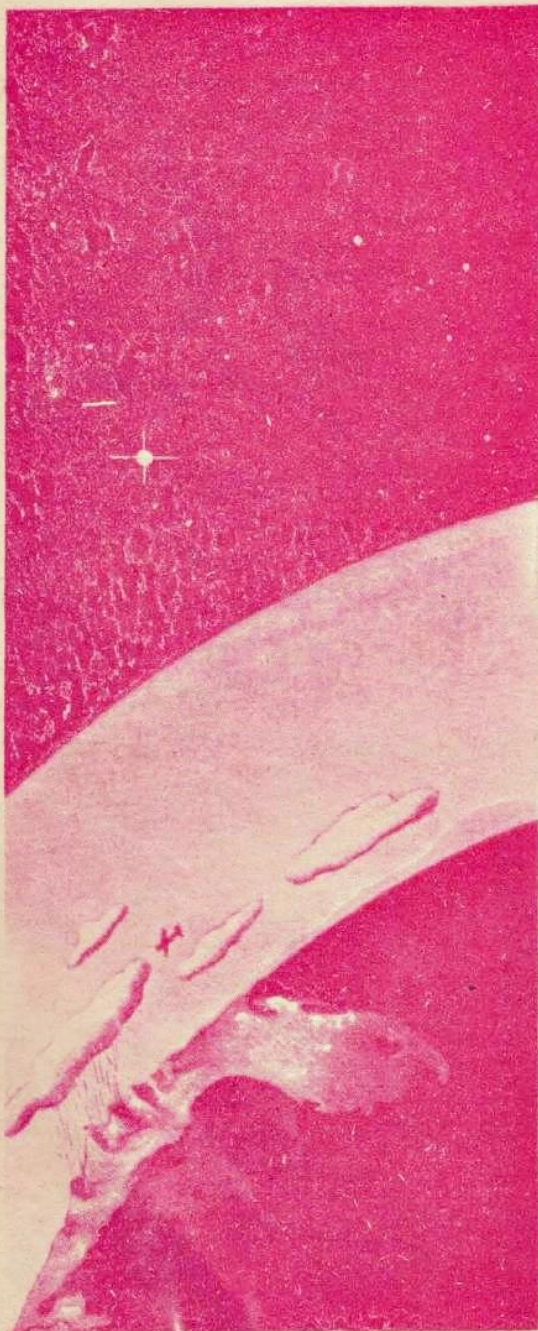
Rong rêu, sò ốc, tôm cua...

Trũng sâu nhất: Hồ Mariana (độ 11 km)

BÊN TRÊN ĐỊA CẦU

TRỜI CAO BAO NHIÊU?

Thực ra có hai loại trời. Một là *trời xanh* bên trên ta ít thấy. Đó là trời của mây, mỏng trời mưa. Chim chóc, máy bay, bay ở phần thấp nhất. Một là *không gian* vô tận nơi không có không khí nhưng chứa mặt trời mặt trăng, tinh tú, mây vũ trụ và cả trái đất chúng ta.

Cấu tạo bầu khí quyển

Địa cầu được tầng khí quyển bao bọc bên ngoài, cũng gồm một số lớp khác nhau chứa mây và các loại hơi khí...

Có ba tầng khí quyển đó là hạ tầng, thượng tầng và tầng i-ông.

Hạ tầng chiếm 3/4 trọng lượng bầu khí quyển cũng như mây và các loại hơi. Tầng này dày 10 dặm trên mặt biển.

Thượng tầng cũng dày 10 dặm tiếp theo. Ở tầng này thời tiết và khí hậu đổi thay rất ít.

Ở phía bên trên tầng này dày

khoảng 30 dặm các tầng khí quyển chịu các thay đổi liên tục về vận tốc (mây người sáng) và các loại khí được nhìn thấy.

Tầng i-ông dày 10 dặm tiếp theo, phần tử mang điện tích âm tần số cao dội từ tầng hạ tầng xuống trái đất. Cũng ở tầng này, thạch không gian cũng có thể trở nên cháy sáng. Bầu khí quyển cũng có thể nửa tiếp theo tầng i-ông. Càng lên cao khí quyển càng loãng.

Nhiều nơi người ta thấy hiện tượng đông bắc và đông nam cực trên địa cầu.

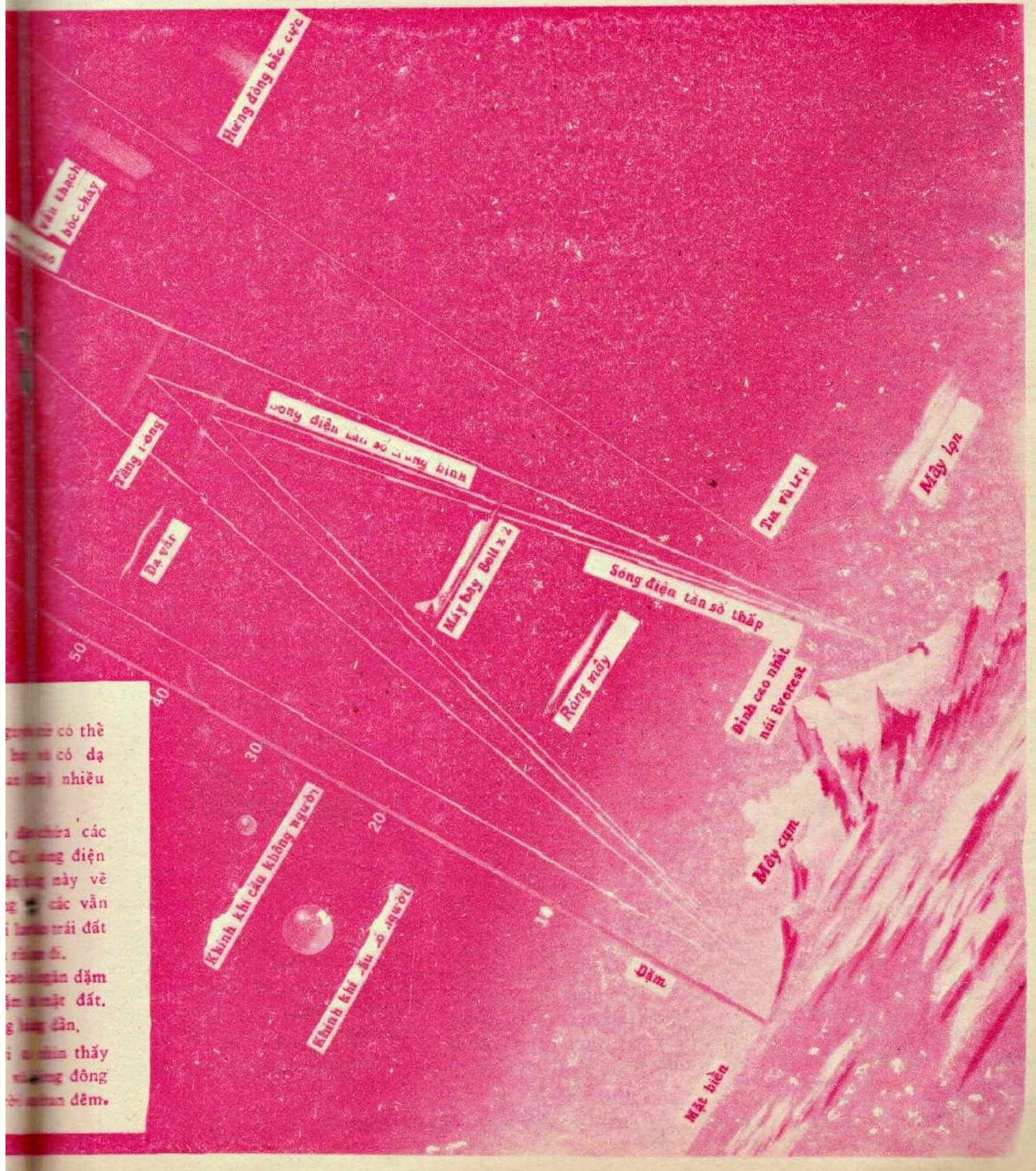
← TẠI SAO TRỜI XANH ?

Khi nhìn trời xanh là nhìn bầu khí quyển được ánh sáng mặt trời thấp sáng.

Ánh sáng mặt trời có đủ các màu nơi mỏng trời. Các màu đó hợp lại thành ánh sáng trắng.

Khi ánh sáng mặt trời chiếu

qua không khí thì tỏa ra nhiều hướng. Không khí có tác dụng như một tấm giấy lọc : Giữ màu xanh trong ánh sáng mặt trời nhiều hơn các màu khác. Do đó không khí có vẻ xanh. Dĩ nhiên nhiều khi trời không xanh. Nếu có nhiều mây trời sẽ tối hoặc xám.

quang có thể
hạt có độ
nhiều

điều khiển các
các tầng điện
trường này về
các tầng
lớp đất
trên đi.
các tầng điện
trường đất.
các tầng điện.
các tầng điện
trường đất.

VƯỜN HỒNG

Ba! Mẹ!

Các em ơi! Hôm nay chị lại nói về cái tôi. Nhưng cái tôi này rất đáng thương, chứ không đáng ghét lắm đâu, các em.

Thủa nhỏ, tính tình chị rất khó chịu (bây giờ thì cũng còn tệ lắm, nhưng đã đỡ hơn hồi đó). Với bạn bè, chị hay giận dỗi, và đối với người giúp việc cho ba mẹ, chị coi thường họ lắm. Chị sai họ bằng cái giọng trịch thượng, và khi họ làm gì cho chị (mà họ lại làm cho chị rất nhiều) chị không hề biết cảm ơn.

Hồi xưa, ở ngoài Bắc, kinh tế khó khăn, thất nghiệp nhiều, nên người nghèo kiếm việc rất khó. Vì thế họ ráng nhẫn nhịn cho khỏi mất chỗ làm. Với đầu óc nhỏ hẹp, chị chỉ nghĩ giản dị là họ có bốn phận phải phục vụ và coi như là trời sinh ra thế, chẳng bao giờ phải thắc mắc gì hết về những hành động vô ý thức của mình.

Mẹ chị hiền lắm nên hầu như suốt đời không làm mất lòng ai kể cả con cái, mẹ chị cũng không hề rầy la. Anhem chị coi mẹ như ông Thiện trên chùa. Ba chị thì bốn ba

ngược xuôi quanh năm nên không theo dõi các con kỹ lưỡng được.

Một hôm, vào kỳ nghỉ, ba chị chứng kiến tận mắt cảnh hách xằng của chị đối với bà vú già, ba rầy chị mà bao năm qua, chị còn nhớ. Đại ý thế này:

— Con ơi! Con nói với người làm giọng đó, ba đau lòng. Một đời người dài đằng đặc, con sẽ có thể gặp biết bao nhiêu bất trắc, chiến tranh, bệnh tật, thiên tai v.v... ngoài ý muốn. Có thể, con sẽ trở thành một người nghèo khổ, đáng thương. Rồi tới cảnh đó, mà con còn gặp được người tử tế, thương mến con, dịu dàng an ủi con, dù ba không còn để giúp đỡ con, linh hồn ba cũng yên. Chứ cứ nghĩ đến mai sau, có thể con sẽ bị hắt hủi, xỉ nhục như con vừa xử với u già, thì ba không thể nhắm mắt được.

Đã hơn hai mươi năm qua, chị còn nhớ cái nét mặt của ba, cái nỗi khổ tâm và thương xót của ba đối với sự kiêu ngạo đại dột của con cái.

Sau dịp đó, ba lưu ý đến các con hơn, ba dành thêm nhiều thì giờ để dạy dỗ các con, nhiều khi ba gay gắt. Các anh em chị nhiều lúc oán ba lắm. Ba chị biết nhưng không vì thế mà ba bỏ mặc con cái để cầu lấy sự yên ổn cho mình.

Trong các thư các em gửi cho chị, các em thường hỏi chị bao nhiêu tuổi, và tưởng tượng rằng chị trẻ đẹp. Dù có làm các em thất vọng, chị muốn các em biết sự thật. Chị đã lớn tuổi và không đẹp. Nhưng dù lớn tuổi, dù không đẹp, hai điều làm các em có thể không thích, nhưng chị nói câu này từ trái tim chị, là chị yêu thương tuổi trẻ với tất cả

các lỗi lầm của tuổi trẻ, vì chị cũng đã có tuổi trẻ với nhiều lỗi lầm. Nhưng chị muốn các em đừng mua kinh nghiệm bằng giá đắt, chị thiết tha mong các em suy nghĩ lời của chị.

Trong nhiều cuốn sách, chị đọc thấy tác giả đề tặng hương hồn cha mẹ ngay ở đầu sách. Chị rất xúc động và thương các tác giả đó đã không còn được cảm ơn cha mẹ lúc người còn sống nữa.

Chị may mắn hơn, chị còn cả cha mẹ. Chị xin các em vui lòng dành cho chị mấy hàng để chị cảm ơn ba mẹ chị.

Kính thưa ba mẹ.

Nếu trong đời, con có làm được điều tốt lành nào, con vô cùng cảm ơn ba đã hết lòng dạy dỗ con khi con còn nhỏ, dù ba biết con vì còn khờ dại, mà oán trách ba. Nếu con có biết nhường nhịn ai, hòa nhã với ai, con hết lòng cảm ơn gương hiền hậu của mẹ. Con muốn được cảm ơn ba mẹ ngay khi ba mẹ còn trên đời. Vì nếu rồi mà con qua đời trước, không kịp nói lên những lời này, thì con tin rằng linh hồn con sẽ áy náy xiết bao.

Các em thương yêu! Năm nay ba mẹ chị đều đã bảy chục tuổi. Ba mẹ chị đã quên hết những lỗi lầm của con cái hồi nhỏ. Vậy mà trông thấy mái tóc bạc của ba mẹ, chị vẫn ân hận rằng lúc nhỏ đã suy xét nông nổi mà oán sự dầy dổ gay gắt của ba.

Tất cả những hàng trên, chị viết trong nỗi xúc động sâu xa nhất, chị dành tặng tất cả các em, những người đã yêu quý và tin cậy chị, với lòng thiết tha mong các em được Thượng Đế giúp cho sáng suốt hơn chị, để những ngày hồng tươi trong tương lai các em sẽ không bị một áng mây nào của sự ân hận che mờ.

Chị ĐO PHƯƠNG KHANH

VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG * VƯỜN HỒNG

BƯƠM TRONG VƯỜN

BƯỚC ĐẦU

(Riêng tặng thầy và Lương, Loan, Cúc)

Hôm ni giờ Việt Văn.
Học văn trắc, văn bằng
Tập làm thơ lục bát
Ồi chà, sao khó khăn!

Em ngồi ở dưới đây
Rúc rích nói chuyện hoài
Vị trí gần bàn chót
Để đùa giỡn làm thay!

Thề thơ thầy giảng xong
Mở tập ghi mấy dòng
Thầy mỉm cười chột hỏi:
« Các em làm được không? »

Cây bút bỗng buông rơi
Cả chục tiếng kêu trời
Rồi lại la chối lói:
« Thôi khó quá thầy ơi! »

— « Các em đừng vội than
Thơ lục bát dễ dàng
Đây chỉ ôn bài cũ
Còn nhiều loại... nguy nan! »

Bao gương mặt ủ ẻ
Trong lo sợ nảo nề
Những bài tay che kín
Chỉ sợ bị... « cộp giề »

Cả lớp cầm cúi biển
Em cần bút ưu phiền
Viết liều, thơ... con cóc
Với nét chữ ngà nghiêng

Nửa giờ học trôi qua
Làm thơ lâu ghê là
Mồ hôi tuôn đầm áo
Chưa có người « mò » ra

Thầy có vẻ buồn cơ
Chờ đọc qua từng giờ
Vẫn không ai nộp giấy
Trông gương mặt ngẩn ngơ...

Thời gian cứ lê thê
Có lẽ sắp sửa về

Dăm ba người làm được
Mang nộp khoái tí tề!

Thầy đọc cho cùng nghe
Bên ánh mắt e dè
Những mái đầu ngượng ngịu
Cúi xuống sợ bị chê...

Thơ ấy cũng hay hay
Tuy không viết được dài
Nhưng thầy khen đúng luật
Đọc qua thấy xuôi tai...

Trong tờ giấy của em
Mực vẽ vấy hèm nhèm
Thơ ở đâu chẳng thấy
Nỗi buồn dâng cao thêm...

Ồ kia, chuông bỗng vang
Học sinh ra sắp hàng
Đã hết giờ rồi đó
Đi về, bước thênh thang...

Bóng em quá cô đơn
Gót nhỏ như giận hờn
Nhìn nắng chiều mờ nhạt
Em tự trách mình hơn...

TẠ LỆ VĂN

THU MƠ

Hôm nay gió lạnh buốt
lá cây khô chơi vơi
chiều buồn màn lệ ướt
hàng cây buồn lẻ loi
nằm nghiêng nghiêng sân cỏ
ngắm hàng cau xa xôi
đêm ru tuôn điệu nhớ
đã mấy dề thu rồi
Những chiều xưa bơ vơ
gió cuốn hồn đại khờ
mái trường xưa vắng ngắt
người đi qua thơm mơ
Những chiều mang nỗi tiếc
ơi màu nắng ngát ngây
vây sương về dệt biếc
hồn em vào bóng mây,

N.T. THÚY LIỀU
b. m. t

CỨU TRỢ MIỀN TRUNG

Miền trung bão tố ai ơi!
Mau mau cứu trợ người người tham
gia.

Áo quần, phàm vật chớ ra,
Bữa no bữa đói, dân ta đang chờ.
Sao đành để mặc thờ ơ?
Cùng chung giòng máu, máu cò ai ơi!
Trông kia nhà cửa tả tơi!
Kẻ no người đói nhìn trời ầu lo.
Miếng khi đói, gói khi no,
Của tuy tơ tóc nghĩa so nghìn trùng.
Giúp nhau, ta hãy thương cùng,
Cái mền, cái áo, cái mùng chớ ra.
Vật chi chút ít gọi là,
Xót tình ruột thịt một nhà Việt Nam.

TUẤN THANH
9/2 B.H. Bán Công Huế

GHÉT ANH

(trách khê anh N.T. nhá!)

Cả tuần mong mỏi ngóng trông.
Đầu rằng mưa gió cũng không sờn
lòng!

Cho dù đường có lòng vòng!..
Cũng mua cho được mới hồng thỏa
mong.

Về nhà chưa kịp đến phòng!..
Vội vàng, mở hé ra trông... pháp
phòng!...

Ơ hơ! Có tức cho không!
Bãi đầu chả thấy! « Vài dòng » cũng
không!

Tay cầm tờ báo « ức » lòng!
Bé ghét « anh » lắm...! Đừng hòng
làm quen!

UYÊN HƯƠNG
T.H. Khiết Tâm B.H.

BÀN TAY YÊU THƯƠNG

Yêu Kính tặng Mẹ

Bàn tay năm ngón xương xương
Bàn tay năm ngón yêu thương mẹ già
Bàn tay mẹ rẫy vườn cà
Bàn tay mà mẹ ru « hà » con ơi!
Bàn tay năm ngón con yêu
Bàn tay năm ngón mẹ chiều con thơ
Bàn tay mẹ dệt đường tơ
Bàn tay mà mẹ ru chờ con yên.

THỤY MÃY

BÀI LUẬN HAY NHẤT LỚP

Trường Trung Học : VÕ TRƯỜNG TOẢN — Saigon

Lớp : 8/1 ST số : 58 học sinh

Tên : NGUYỄN HUY CẢNH

Lời phê của Giáo Sư : KHÁ LẮM Điểm : 16/20

Đề : Sĩ quan Pháp nhiều lần gửi thư dụ Phan đình Phùng về hàng. Em hãy đặt mình vào địa vị của Phan chỉ sĩ viết thư phúc đáp.

Kính gửi :

Decourcy Thượng Quan.

Thưa thượng quan,

Ngụ hạ mới nhận được một bức khuyến dụ thơ của thượng quan đã có nhĩa ý gọi cho ngụ hạ vào lúc canh ba, giờ Tý, tết Trung Thu. Đang ngồi buồn bực cho vận tình đất nước, nhận được thơ của thượng quan, lời lẽ chân thành, thấm thiết và âu lo nên Ngụ Hạ rất cảm động, vui mừng trước cảm tình nồng hậu của thượng quan nhưng khi lại lời lẽ trong thư, ngụ hạ cảm thấy bực mình và nực cười không ít.

Thưa thượng quan,

Bực mình vì trong thơ, đề phô trương thanh thế của quý quốc, thượng quan đã dùng những lời lẽ khinh bỉ tiểu quốc của chúng tôi, những lời lẽ mà xét ra thượng quan chẳng nên dùng khi đang viết thư cho một tướng giặc.

Thưa thượng quan,

Thượng Quan đã nói : « Nước Việt Nam chỉ là một nước nhược tiểu, dân Việt Nam yếu hèn ngụ muội học lượng thì non nớt, khi giới thô sơ. Đối với quý quốc chỉ là 1 con chuột nhắt đang rúm người trước 1 con voi già, Phùng ngụ hạ tôi phải biết lượng sức mình... » thưa thượng quan, ngụ hạ xin mạn phép mà trả lời : — Nước tôi yếu nhưng nhờ trời cũng đủ sức đề cầm cự với binh lính của thượng quan một mất một còn. Dân tôi yếu hèn ngụ muội nhưng tinh thần chiến đấu và lòng yêu nước rất mạnh khi quý

quốc xâm lấn nước chúng tôi. Khi giới chúng tôi tuy là gậy gộc giáo mác thô sơ, nhưng nhờ lòng yêu nước của toàn dân, chúng tôi sẽ thắng. Thưa thượng quan, con chuột lắt rất có thể không chạy mà trái lại nó sẽ chồm lên đầu voi, chui vào tai và cắn xé trong tai voi làm cho con voi già kia sẽ quỵ xuống chẳng mấy chốc.

Thưa thượng quan,

Còn ngụ hạ nực cười là vì thượng quan đã dùng những mối danh lợi, bả vinh hoa mà dụ ngụ hạ sau khi về hàng sẽ cho giữ chức này chức nọ, cao sang, sung sướng đời đời. Thưa thượng quan, phàm là dân một nước khi quốc gia có biến thì người dân phải lo sao cố gắng chiến đấu mà cứu nguy cho tổ quốc chứ có đâu lại chạy theo quyền tước, danh vọng mà quên đi trách nhiệm của mình « Quốc gia hưng vong, thất phu hữu trách » hẳn thượng quan đã biết, nếu ngụ hạ nghe theo lời thượng quan về hàng quý quốc, hóa ra ngụ hạ là 1 tên phản quốc, mang tiếng bất trung ư ? Như thế thì ngụ hạ mang tội lắm ru !

Vài lời bày tỏ quan niệm và vạch rõ đường lối của mình, ngụ hạ xin dừng tay và dám mong rằng trên bãi chiến trường nay mai, hai ta sẽ không giáp mặt nhau, nếu bằng trái lại, e gây ra cuộc một mất một còn vì lúc đó ngụ hạ sẽ thi hành nhiệm vụ của một người dân.

Nay kính thư
Phan đình Phùng
Soái Tướng

Trường : LASAN TABERD

Lớp : 4/10

Tên : NGUYỄN NAM

Lời phê : KHÁ

Điểm : 17/20

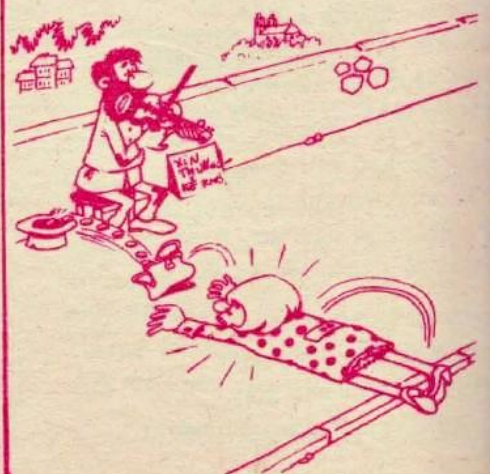
ĐỀ : Tả con Mèo

Nhà em có nuôi một con mèo nuôi đã lâu rồi. Nó là giống mèo tam thể.

Con mèo có thân dài. Lông nó điểm đốm vàng và đốm đen. Mắt nó trông trong bóng tối như hai hạt kim cương. Thân nó có rất nhiều móng sắc để vồ mồi đuôi nó dài và phe phẩy luôn để đuổi ruồi.

Con mèo nhà em thường chạy tung tăng ra ngoài để bắt chim. Hôm nào, nhà em ăn cá thì nó lại được một bữa no nê. Nó rất thích ăn thịt và cá. Khi nó đói nó thường kêu lên như đề đòi ăn. Con mèo nhà em rất hiền. Nó thích bắt chuột nhưng chỉ vờn cho chết rồi bỏ đi.

Em rất thích nó vì nó hay lung bắt chuột em thường trộn thịt cho nó ăn trong mỗi bữa ăn.

— Xin hết lòng cảm ơn bà

(tiếp theo)

Những lâu đài trắng lệt, cung điện nguy nga trong giấc ngủ say.

Gió khơi thổi lửa từng đợt vào rừng phi lao nghe lao xao như tiếng thở dài của trùng dương.

Trong lầu phượng các ở phía đông nam Điện Long Vân, ngọn đèn lồng tỏa ánh sáng xanh dịu mơ màng. Két xanh hai mắt nhắm nghiền, đứng đu đưa trong khoen vòng ngọc. Ở nhánh cây bên cạnh, Hoàng Oanh và Bạch Yến thu đầu đầu mỏ vào cánh ngủ vùi, trông giống như hai cục bông gòn tròn trĩnh dễ thương.

Gần lò sưởi, trong cái đôn bằng pha lê có đựng bông hồng nhung lớn, Công Chúa Thủy Tiên nằm gọn gàng êm ái trong một cánh hoa, mở ra như lòng bàn tay đượm hương thơm dịu dàng quyền quý.

Bướm vàng đậu bên cạnh phe phẩy cánh quạt cho Nàng.

Thời gian lặng lẽ trôi. Bướm vàng thiu thiu ngủ, hai cái râu hạ thấp xuống, nhịp cánh chậm lại rồi ngưng hẳn.

Đêm nay Công Chúa dường như khó ngủ, trở mình lẩn qua lẩn lại, Nàng hé mắt lim dim nhìn Bướm Vàng, khi biết chắc cô nàng bướm đã ngủ mê, Thủy Tiên liền ngồi dậy khoác lên vai chiếc áo gấm màu thiên thanh, nhẹ nhàng rời cánh hồng và bước xuống khỏi cái đôn bằng pha lê. Sau một phút ngập ngừng Nàng tiến ra hành lang nhìn xuống vườn Ngự Uyển.

Trăng thượng tuần vừa nhô lên trên đỉnh Tuyết sơn, ánh sáng xanh trải lên biển cả cảnh vật trên hải đảo. Thần tiên trở nên mơ hồ huyền ảo. Gió hiu hiu mơn trớn cỏ cây và những bông hoa dầm ướt sương đêm.

Từ dưới vườn Ngự Uyển, tiếng côn trùng ếch nhái, hòa với tiếng kêu của các loài chim chóc, vang lên thành một điệu nhạc kỳ lạ.

Nhiều con chim kêu rõ như tiếng người. Giọng thật trầm. « Bim bip ! ... Bim bip... bim bip ! » giọng thật cao. « Tu hú ! Tu hú... tu hú !... » Từ góc tối nào đó dưới vườn, con két đa đa bỗng chóc lên.

Truyện Nhi Đồng của QUỐC BẢO

Công chúa Thủy Tiên

— « Tôi phải quét lá đa !... quét lá đa ! Tôi phải quét lá đa ! »

Thủy Tiên lơ đãng nhìn lên mảnh trăng non nhợt nhạt như chiếc sừng của loài quỷ trắng. Bỗng có con chim Anh đỏ mỏ từ đâu bay vụt qua cắt tiếng lạnh lạnh:

— Mất anh đi tìm Anh, mất anh đi tìm anh !.. Thủy tiên bàng hoàng ngạc nhiên nhào người ra phía ngoài hành lang gọi nhỏ :

— Chim Anh ! Chim Anh ơi !

Con chim nhỏ đảo một vòng trở lại, nàng hỏi :

— Tìm anh ở đâu ?

Anh đỏ mỏ lên tiếng ca vèo vèo:

— Mất Anh muốn đi tìm Anh

Theo Anh đi đến núi xanh mà tìm.

— Núi xanh ở đâu ? — Thủy Tiên hỏi tiếp.

— Đến nơi có đồi hoa sim

Có rừng bướm bướm là tìm thấy anh !

Ca xong Anh đỏ mỏ liệng vòng rồi bay mất hút tiếng kêu lạnh lốt còn vọng lại:

— Mất anh tìm anh, mất anh đi tìm anh

Thủy Tiên hôn mê như sống trong giấc mộng:

— Chim Anh, chim Anh ơi ! hãy dẫn ta đi tìm anh. Không có tiếng trả lời, chỉ còn giọng trầm buồn của chim bim bip ngân dài trong đêm vắng Thủy Tiên thì thầm như đọc thần chú. « Đến rừng bướm bướm là tìm thấy anh. Tìm thấy anh Quốc Hùng ở rừng hoa bướm bướm. Anh Hùng ơi ! Em sẽ đi tìm anh, mất anh tìm anh... »

Mãnh lực ma quái của loài hoa không hương không sắc đã bao phủ, mê hoặc cô bé tí. Bất kể trời đêm sương lạnh, Thủy Tiên rón rén bước xuống lầu. Khi cánh cửa vừa hé mở Thủy Tiên nhẹ lách ra ngoài. Bỗng nàng giật mình kinh sợ, rú lên, vội vã lùi lại. Nhưng không còn kịp nữa.

Trong tàn cây Bích đào một con cú mèo rình rập đã từ lâu, khi nhìn thấy Thủy Tiên hai mắt nó đỏ rực, lao mình tới như mũi tên, Thủy Tiên vừa kịp hét lên thì Cú mèo đã quắp gọn được cô bé tí. Nó vui mừng rúc lên từng tràng « cúc, cúc, cúc... » nghe như tiếng cười của ma quỷ. Bất cốc được cô bé cách ngon lành. Cú mèo hí hửng bay tuốt một mạch lên núi Tuyết sơn, nó làm tổ trong hốc cây đa già, mọc chênh vênh trên sườn đá.

Thủy Tiên ngất đi không biết bao lâu. Khi tỉnh lại, nàng thấy mình nằm trong một cái hang nhỏ tối tăm bần thiu, mùi hôi nồng nặc, những cọng rơm nhóp nhúa châm vào da thịt.

Thủy Tiên bật khóc, tiếng nước nở của nàng đánh thức lũ Cú con đang ngủ ở phía trong chúng lồm cồm bò ra

Eo ơi ! hình dáng Cú mẹ đã dơ dáy, mà lũ Cú con trông còn đáng ghê tởm hơn. Mặt chúng đen đui nham nhở như mặt ma. Hai con mắt tròn xoe đỏ toét bám đầy ghèn. Cái mỏ bé nhọn hai bên mép dính bựa và rớt rãi.

Con cú lớn hơn cả xông đến trước mặt Thủy Tiên, nàng sợ hãi lùi lại.

(còn nữa)

SÁNG TÁC CỦA CÁC EM :

muôn hồng nghìn tía

TUỔI THƠ ẤU

MÃY BỐN PHƯƠNG

Nguyễn mạnh Toàn

Có đôi lúc ngồi bên cửa sổ nhìn ra ngoài trời mưa rơi tầm tã, trong tiếng mưa reo hòa lẫn tiếng gió thổi văng đến tai tôi, tiếng reo hò của bọn trẻ con đang tắm mưa. Nhìn cảnh đùa nghịch của chúng trong cơn mưa lòng tôi chạnh nghĩ đến quãng đời thơ ấu của tôi đã trôi qua theo năm tháng, lòng tôi rộn lên niềm tiếc rẻ mặc dầu tôi biết không bao giờ tìm lại được quãng đời thơ ấu đó.

Tôi còn nhớ rõ lắm, một kỷ niệm tuy không đẹp nhưng không bao giờ phai nhòa trong trí tôi.

Trưa hôm đó, một buổi trưa hè oi bức, nóng nực. Ánh nắng mặt trời như muốn thiêu đốt cả vạn vật. Những khóm cây không buồn lay động và những chú chim nhỏ cũng không buồn ca hát như ngày nào. Cảnh vật buổi trưa hè ở thôn quê đã yên tĩnh lại càng thêm yên tĩnh.

Trong nhà tôi, sau bữa cơm trưa ba tôi uể oải bước vào nhà trên. Má tôi thì bận đi mừng sinh nhật của một người bạn nên đi từ sáng sớm có lẽ chiều tối mới về. Chị tôi thu dọn bát, đĩa ra nhà sau. Trong nhà chỉ còn lại mình tôi. Nhìn trước, nhìn sau cẩn thận tôi dzọt lẹ ra cửa băng qua đường đề đến chỗ hẹn. Dưới gốc cây đa lớn tôi trông thấy bọn thằng Tâm, cu Thanh thằng Dũng và nhóc Tiến đã đợi tôi từ bao giờ. Vừa thấy mặt tôi tụi nó nhao nhao lên.

— Ê, sao tới trễ vậy mày?

— Bộ quên lời hẹn hay sao?

— Mày muốn tụi tao ngồi đây chờ mày suốt ngày à?

Cứ mỗi đứa một vài câu chúng khau vắn tôi liên tục làm tôi quỳnh lên không biết trả lời ra sao.

Tôi phải hết sức phân trần bọn chúng mới thôi nhưng cũng không quên hạch sách tôi đủ điều...

Tiếng thằng Tâm bỗng vang tên :

— Thôi ! Tụi mình còn phải « làm việc » nữa chứ ! bộ cãi nhau hoài sao.

Cả bọn đồng thanh la lên :

— Ủ nhỉ !

Nãy giờ chắc các bồ nóng ruột lắm, vì chưa biết tụi tôi « làm việc » gì mà có vẻ bí mật quá dzậy, nhưng các bồ hãy bình tĩnh mà nghe tiếp.

Thế là cả bọn kéo nhau đi. Nhưng các bồ biết đi đâu không ? Đề tôi bật mí cho các bồ nhé ! « Đi hái bắp (mà) » và « nạn nhân » của bọn tôi là cây bắp trong vườn nhà ông Đốc.

Tới gần hàng rào bọn tôi dừng lại. Tôi phân chia :

— Tao, thằng Tâm, cu Thanh leo lên hái thả xuống còn nhóc Tiến với lại thằng Dũng đứng dưới lượm cho vào bao. Cả bọn tán thành. Chúng tôi lẹ làng chui vào vườn ông Đốc.

A, mà quên tôi chưa giới thiệu con chó Berger ở nhà ông Đốc với các bồ. Nó nổi tiếng là hung nhất trong làng chó. Lâu nay tôi vẫn sợ nó và thường gọi nó là « hung thần của lòng tôi ». Sau khi chui lọt vào trong tôi liền đưa một vòng mắt đi quan sát « mục tiêu ». Tôi giật mình muốn bỏ chạy vì kìa : « Hung thần của lòng tôi » đang nằm đó. Nhưng có lẽ con Berger cũng không chịu nổi sức nóng oi ả của mùa hè nên nằm gác mõm lên chân đôi mắt lim dim như ngủ say, làm cho tôi an tâm hơn.

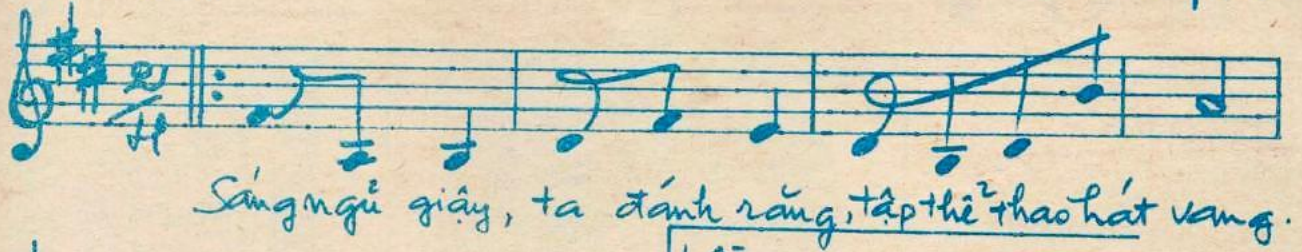
Tôi, thằng Tâm cùng nhóc Thanh cẩn thận leo lên cây bắp không gây tiếng động. Sợ quăng bắp xuống đất sẽ làm con Berger thức giấc. Thằng Tiến thằng Dũng cởi áo ra hứng. Nhìn những trái bắp đang nằm trên cây « lòng tôi cũng bỗng thấy thêm lạ » : Trời ơi ! Ngon quá ! Làm muối ớt chấm với nó thì thật là tuyệt ».

Những trái bắp chín, ngọt ít, chua nhiều thì nhau bay xuống và ngoan ngoãn rơi vào hai cái áo không gây tiếng động nào. Hai cái áo chẳng mấy chốc mà đầy nhóc bắp bọn tôi định tuốt xuống thì : « vo ve, vo ve » những tiếng kêu đó báo cho tôi biết rằng có một tổ ong trên cây bắp nhưng chưa kịp có phản ứng thì từ trên bay xuống một đàn ong vô vể, có lẽ chúng tức giận vì tụi tôi làm động ồ. Chúng thì nhau chích vào mặt mũi bọn tôi, nhưng ba đứa không dám kêu la vì sợ con Berger thức giấc. Một lúc sau bị chích nhức quá cu Thanh chịu không nổi la lên và buông tay để xoa mặt nên « bịch » một tiếng thằng nhóc đã té lộn xuống đất. Nhờ ở nhánh thấp nên chẳng hề hấn gì nhưng « bàn tạ » của nó cũng ề ề. Nhóc Tiến, thằng Dũng đã bỏ chạy từ lúc nào những trái bắp vung vãi tung toé trên mặt đất.

Cái té của cu Thanh vô tình báo động cho con Berger thức dậy. Cu Thanh mới chạy đến hàng rào thì con chó sủa ầm lên, trên này lũ ong chích rất quá và nhìn thấy vẻ hung hăng của con chó tôi cùng thằng Tâm hoảng hồn buông tay rơi xuống đất cùng chung cảnh ngộ của nhóc Thanh. Vừa lồm cồm bò dậy con chó Berger đã nhào đến. Tụi tôi, ba đứa không còn biết sợ gai góc cào xé da thịt vội chui rảo riết. Cùng lúc đó người đầu bếp của ông Đốc cũng vừa xách gậy chạy ra khi nghe tiếng sủa của con Berger, nhưng thấy tụi tôi đã chạy xa lão xách gậy đi vô.

Riêng con Berger thì nó không tha tụi tôi. Nó đuổi theo tôi sát nút càng lúc càng thu ngắn khoảng cách giữa người và vật. Bởi vì lùn, chân ngắn nên tôi chạy chậm nhất. Con Berger chạy tới vừa lúc tôi quỳnh quá vấp phải rễ cây té lăn ra. Trời

Vui tươi EM ĐÁNH RĂNG Lãm Tuyền

Có được nụ cười tươi

Lãm Tuyền

« Khiếp quá ! Nó chồm tới ngoạm
ân tôi. nhưng cái đà của « tốc lực »
nên khi té thân tôi lăn đi mấy
vòng tránh được miệng con Berger
trong đường tơ kẽ tóc. Nhưng cái
quần cộc của tôi cũng bị nó ngoạm
lấy một miếng rách toang... Hú hồn
tôi vùng dậy chạy riết trong khi con
Berger ngoạm miếng quần tôi nhai
ngon lành. đến khi biết được đó là
một miếng quần rách con Berger tức
tức đuôi theo thì khi đó tôi chạy đã
quá xa rồi. Nó tức giận trở về cất
tiếng kêu « ăng ăng ».

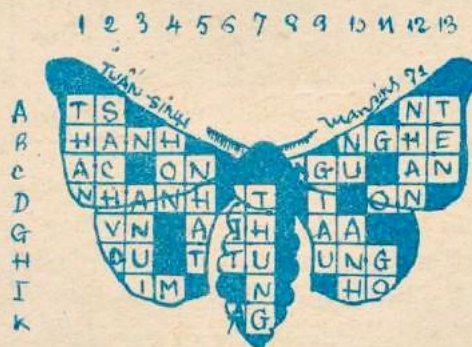
Thế là chiều hôm đó tôi mất toi
một buổi học gần cuối niên khóa.

Về đến nhà nhìn mặt mũi tôi
sưng vù lên ba tôi hiểu ngay tự sự
và một trận đòn nên thân được phủ
xuống mình tôi. Và cũng tối hôm đó
tôi lên cơn sốt vì những vết ong
chích. Nằm trong phòng tôi cảm
thấy mình đã làm một việc hết sức
xấu, bởi vì làm cho cha mẹ phải khổ
vì mình và tôi tự nguyện với lòng
là không bao giờ dám tái phạm để
cha mẹ được vui lòng.

Bây giờ hồi tưởng lại những giây
phút ấy lòng tôi lại thấy nuối tiếc
cho quãng đời thơ ấu đã qua.

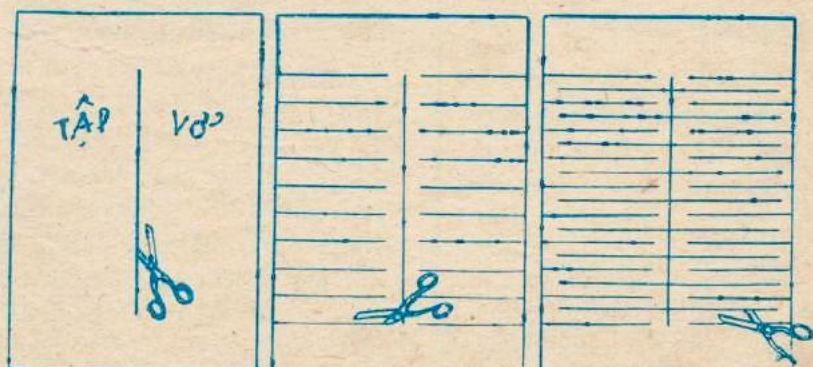
NGUYỄN MẠNH TOÀN

TRẢ LỜI Ô CHỮ

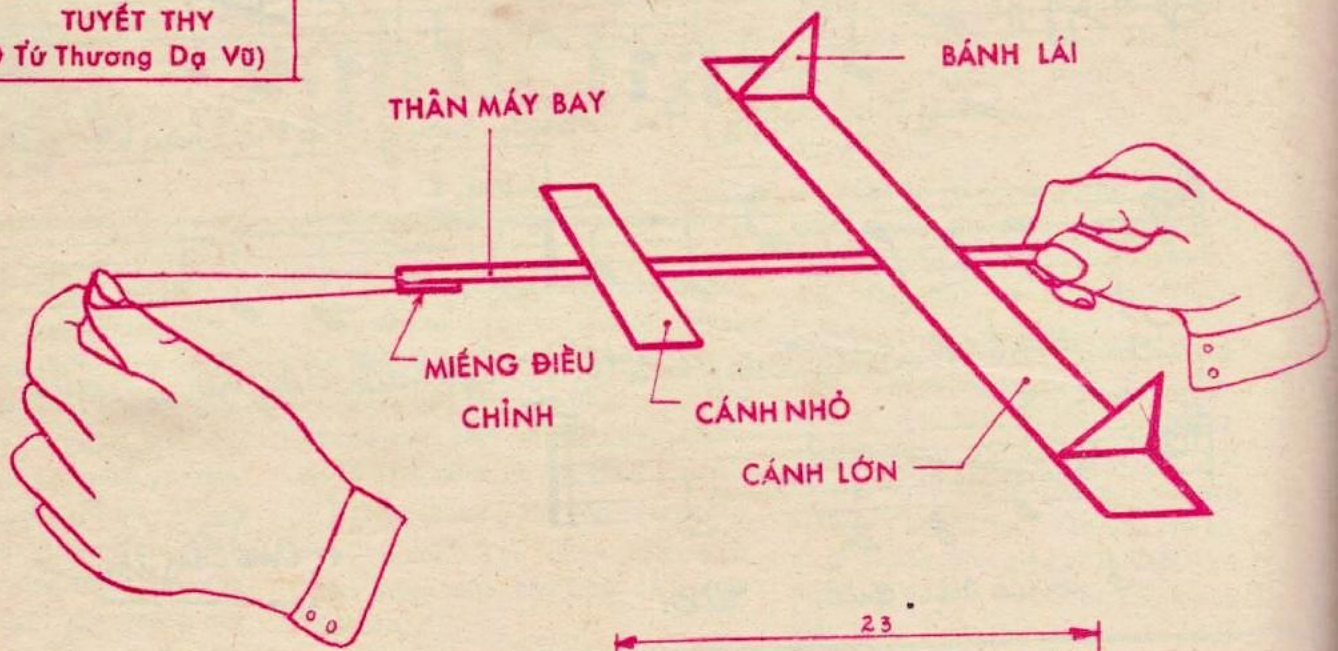
— Tô Tô chui ra, để cho con
vật này nó yên chữ

TRÒ CHƠI NÁT ÓC : Bạn cắt tờ giấy bằng những nhát kéo thứ
tự theo hình vẽ dưới đây, rồi bạn rờ ra. Bây giờ bạn có thể chui qua
dễ dàng !

PHẢN LỰC KHÔNG ĐỘNG CƠ

TUYẾT THY
(TVB Tứ Thương Dạ Vũ)

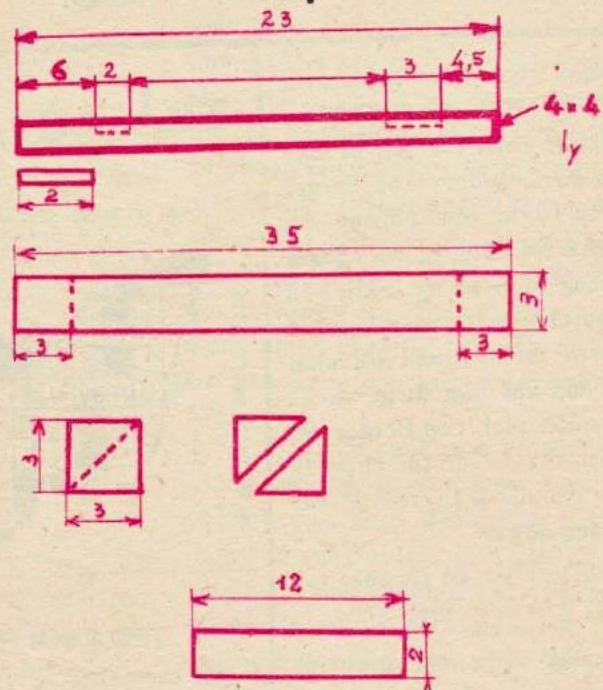

— Này bạn ! Bạn vẽ cái gì thế nhỉ ?

— Ấy chớ nóng. Hôm nay **THI VĂN ĐOÀN TỨ THƯƠNG DẠ VŨ** giới thiệu mĩ các bạn một kiểu máy bay phản lực... không động cơ rất kỳ lạ....

— Ô ! Hay nhỉ, vậy bạn chỉ cho các bạn cùng làm thử xem thế nào. Mau lên đi !

— Đây ! Dễ lắm, các bạn chỉ cần 30 phút để chế tạo chiếc phản lực giản dị này :

THÂN MÁY BAY :

Lấy một cây gỗ vuông 4×4 ly dài 23 cm, lấy kích thước như hình 1 rồi cưa theo lần gạch.

MIẾNG ĐIỀU CHỈNH :

Cũng bằng khúc gỗ vuông 4×4 ly dài 2 cm, dùng dũa phía dưới thân máy bay ở đầu.

CÁNH LỚN :

Làm bằng giấy carton cứng một chút, kích thước 35×3 cm, xong vẽ 2 lần chấm cách đầu cánh 3 cm. Chỗ này dùng để dán bánh lái (H.2)

BÁNH LÁI : Cắt giấy ra một ô vuông 3×3 cm xong cắt làm hai hình tam giác vuông (H.3)

CÁNH NHỎ : Cắt giấy theo kích thước 12×2 cm để làm cánh nhỏ (H.4)

Bây giờ các bạn ráp lại như hình vẽ rồi đem nó ra ngoài đồng thí nghiệm đi nào !...

— Nếu máy bay bị lộn mòng mòng các bạn đẩy miếng điều chỉnh ra phía trước đầu máy bay.

— Nếu máy bay bị cắm đầu xuống đất, bạn kéo lui miếng điều chỉnh ra đằng sau.

Xong, các bạn lấy sợi thun buộc vào đầu máy bay như hình vẽ rồi thả đi....

Ấy ! Ấy ! Nhưng mà rồi còn gì nữa ! Hãy gắn cây kim nhọn ở đầu thun chớ có nhắm vào người ta đấy nhé. Đây không phải là phản lực cơ chế đâu đâu nghe không ! Chúc các bạn thành công.

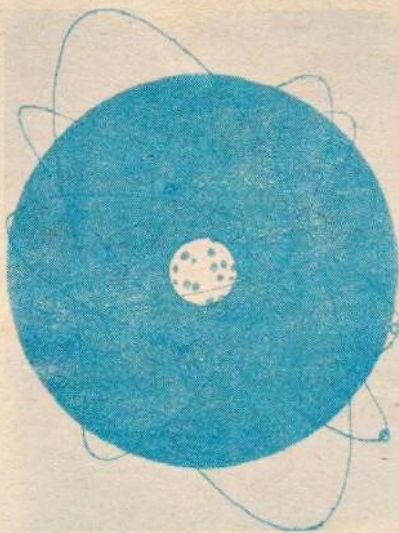
Ông ơi, ông ở đâu ?

Ông ta lo lớn thế kia làm sao ông ngồi lọt trong máy truyền hình ? Ông là người sao ông nằm gọn được trong chiếc máy thu thanh (ra đi ô) bé tí ?

Cho nên các em có đập bẻ máy ra cũng không thấy ông ta được.

Thực ra ông ta ở rất xa. Người ta thu hình và thu tiếng nói của ông ta rồi cho máy móc ở đài truyền hình và đài phát thanh chuyển thành các làn sóng điện lan đi bốn phương.

Máy thu hình và thu thanh (ra đi ô) của chúng ta ở nhà nhờ có dây trời (ăng ten) nên bắt được các làn sóng điện kia và chuyển ra hình và tiếng nói của ông ta.

NGUYÊN TỬ LÀ GÌ ?

Nguyên tử là phần rất nhỏ bé trong vật chất.

Đầu chiếc kim găm có hàng triệu triệu nguyên tử. Nguyên tử được cấu tạo tương tự như Thái dương hệ : ở giữa khoảng không có một hạt nhân cố định và các điện tử quay quanh hạt nhân đó tương tự như các vệ tinh quay quanh một hành tinh.

Nguyên tử Hydro có một điện tử. Nguyên tử Ê-li-um có 2 điện tử. Nhưng nguyên tử Uranium có tới 92 điện tử.

Chính số lượng điện tử xác định bản tính của các nguyên tố.

Các nguyên tử kết hợp với nhau thành vạn sự vật quanh ta.

Ngày nay người ta đã tìm thấy phần nhỏ hơn nguyên tử trong vật chất nữa.

ỐC ĐẢO LÀ GÌ ?

Trong các sa mạc bao la trời nóng như thiêu đốt ban ngày và lạnh giá ban đêm chỉ có toàn các cồn cát khô khan, mênh mông vô tận. Họa hoằn lắm mới có một ít nơi có mạch nước ngầm làm cho các nơi ấy ẩm thấp do đó cây cối (cỏ, dừa, thốt nốt), có thể mọc được. Nhờ thế người vật đi trong sa mạc có thể trú mát và giải khát.

Đó chính là ốc đảo, nguồn an ủi bổ dưỡng và thiên đường của con người trong sa mạc.

T Ô M Ô

TẠI SAO BÒ CHO SỮA

Khi đẻ con, bò cái biến chế đồ ăn thành máu để nuôi cơ thể và một phần đồ ăn thành sữa để nuôi bê (bò con) cho đến khi khôn lớn.

Vì bê bú sữa không hết nên người ta vắt sữa bò để uống, làm bơ, làm pho mát và làm sữa bột...

S.O.S LÀ GÌ ?

S.O.S là dấu hiệu cấp cứu được toàn thế giới công nhận. Dấu hiệu này phát xuất từ chữ Anh «Save Our Souls» (xin cứu vớt chúng tôi).

Các cơ quan chuyên việc cứu nguy hàng ngày tức trực nghe ngóng dấu hiệu này ở trên không dưới đất hay trên biển và nếu nhận được từ đâu là lập tức phái các đoàn cứu trợ tới đó.

CUỘC

THI

SÁNG TÁC

Ngày tháng hồng xưa

Tuy nhà nghèo, nhưng ba vẫn không muốn cho em thôi học, ba đã nhận chịu và thấu hiểu những nhọc nhằn, khổ ải của một đời thiếu học, nên ba đã gởi em lên tỉnh trọ học ở nhà một người quen. Thấm thoát, thời gian qua đi đã gần hết một niên học. Em đã quen dần với cuộc sống xa nhà, thiếu vắng những chăm sóc thương yêu của mẹ ba. Dù vậy, những sớm sương mù mùa đông lạnh giá, những chiều mưa buồn thán hạ, những đêm dài lặng lẽ một mình trên giường ngủ; em bỗng nghe thương nhớ ba mẹ vô vàn. Những kỷ niệm ấm áp thương yêu của chuỗi ngày sống ở quê nghèo với mẹ ba, chị em sống lại trong lòng em. Cho em niềm ước mơ mùa hè chóng đến, để em được trở về sống dưới mái nhà thân yêu, dù nghèo nàn nhưng đông đầy hạnh phúc.

Thuở đó, cũng như bây giờ nhà em nghèo lắm. Ba đã phải nhọc nhằn, dãi dầu mưa nắng sớm chiều mới nuôi đủ gia đình sáu miệng ăn. Ngoài ra, sau khi quán xuyến mọi công việc trong nhà, mẹ còn phải bán buôn rau trái vườn nhà để phụ thêm. Dù nghèo, nhưng cuộc sống tràn đầy hạnh phúc, rợp bóng thương yêu bởi ba mẹ, con cái biết đùm bọc, nhường nhịn lẫn nhau. Nên những tháng ngày sống xa quê nghèo, xa gia đình thân yêu là những thương nhớ trong em, là những ước mơ đoàn tụ với gia đình. Tuy vậy, em vẫn cố gắng, chăm chỉ học hành, bởi em biết rằng đó là một điểm phúc, là những nhọc nhằn thương yêu của ba mẹ.

Em thương mẹ ba, tình thương nồng nàn không nói được. Những sớm mai mùa đông lạnh giá, sương

mù giăng giăng lối cô dẫn ra đồng; em cuộn người trong chăn mỏng đơn sơ của con nhà nghèo, trong khi đó ba lại lầm lũi ra đi. Ba đi sau năm cơm lột lòng đậm bạc với muối mè. Mẹ đã thức dậy thật sớm để lo cơm nước cho ba, cho các con. Trường làng xa ngút mắt, mẹ lo sợ các con của mẹ không no bữa. Mẹ âu lo mẹ buồn, thức khuya, dậy sớm cũng bởi thương yêu chồng con. Nhiều lần em cố dậy sớm để xem mẹ dậy lúc nào, nhưng chưa bao giờ. Và có lẽ không bao giờ em biết được cả. Lần nào cũng thế, em thức dậy là đã thấy mẹ bận bịu dưới bếp rồi...

Em thương chị Lan vô vàn. Chị đã hy sinh cho em. Chị thôi học, ở nhà phụ giúp mẹ để cho em đi học. Có lần, em bảo với chị em không muốn đi học một mình. Chị hiểu em muốn nói gì, chị thường vuốt tóc em, nắm tay em và bảo: «Em đừng lo cho chị. Em hãy rán học. Con trai không học, lớn lên đời sẽ khổ. Em rán học để sau này nuôi ba mẹ, nuôi chị, nuôi em». Em cảm động, gục đầu trong lòng chị khóc vui. Chị dỗ dành, thương yêu. Những lúc đó, em thấy đời bát ngát hạnh phúc.

Em còn thương em của em nữa cơ. Em của em bé nhỏ, thơ ngây để yêu làm sao. Gương mặt bầu bĩnh, tiếng nói trong trẻo tựa hồ chim hót buổi sớm mai. Em bé là niềm vui, ủi an của gia đình.

Thường thường, ba em không về nhà ăn buổi cơm trưa. Ba ở luôn ngoài đồng mãi đến chiều mới về. Những khi ba về, mây hoàng hôn thường giăng mắc ở cuối chân trời. Và những đàn chim tung cánh tìm tổ ấm. Ba về sau những nhọc nhằn của một ngày, nhưng ba vẫn vui bởi nhà cửa gọn gàng, vợ con vui vẻ.

Buổi cơm chiều, cả nhà quây quần bên nhau dưới ánh đèn dầu là

một niềm vui bát ngát trong em và mọi người trong gia đình. Ba thường kể chuyện ruộng đồng. Niềm vui thanh thoát trong câu nói của ba; ngồi bên trong ánh mắt của mẹ và rộn rã trong tiếng cười của đàn con, khi ba bảo năm nay chắc chắn được mùa. Mưa đều đặn nên lúa xanh tốt lắm. Đôi khi mẹ nói những chuyện vui ở chợ và đàn con tíu tít khoe điểm cao vừa được ở trường. Để được ba xoa đầu khen giỏi và mẹ cười bát ngát trên môi.

Buổi tối, mẹ thường khâu vá áo quần rách. Ba nằm nghỉ và các con học bài. Thỉnh thoảng vào những tối thứ bảy, ba kể chuyện cổ tích, chuyện vui ngày xưa của gia đình. Chúng em quây quần bên ba say sưa theo dõi... Hình như, đó là một hình ảnh tượng trưng cho nếp sống gia đình ở thôn quê Việt Nam yêu dấu. Quê hương Việt nam nghèo nàn, nhưng hiền hòa và đậm thắm làm sao.

Bây giờ, em đang sống ở một thành phố xa lạ, ồn ào. Em đã đang sống xa những thân yêu của gia đình nên mùa hè là mơ ước của em. Em sẽ được trở về sống với thương yêu cũ. Và bỗng dưng, em nhớ lại những mùa hè năm xưa khi em còn học ở trường làng, dưới quê. Những mùa hè đồng nội của câu cá, bắt dế, thả diều, rong chơi đuổi bướm sao mãi là những hình ảnh đầu đời dấu yêu đậm đà mãi trong tim em.

Rồi đây, thời gian sẽ đem lại mùa hạ đến với em. Em sẽ trở về quê nghèo, sống lại với những thương yêu hồng của ngày xưa; mà tuổi thơ của em đã được dỗ dành, nuôi dưỡng suốt những ngày tháng hồng xưa yêu dấu.

NGUYỄN HỒNG GIANG
(Tuổi 0 mai)

LỜI TRÉ

Một cậu bé tới vuốt ve một con chó, ngược lại, con chó liếm tay cậu bé.

Má cậu nói:

— Con không nên đến gần những con chó lạ, nó có thể cắn con đấy.

— Ồ, nó không cắn con đâu mà nó mới chỉ nếm con mà thôi.

MẠO HIỂM XU' PHI CHÂU

A! CON LÀ TINTIN PHẢI KHÔNG?...
VÂNG...
XIN CHA CƯU CON... GẤP QUÁ!

ANTOÀN RỒI...

XIN CHA CHO CON MƯỢN KHUỖ SÚNG NÀY... MILOU ĐANG GẶP NGUYỄN...

Hy vọng Kíp....

KHÔNG NẠN THẬT!
HÃY ĐỂ TA Ở ĐÂY
CHO THÚ ĐƯỢC ĂN
THỊT! ?...

Ồ!...
CON TRẦN!...

CỨU TÔI VỚI!...
CỨU...

Wouaah!
CAN ĐẢM LÊN!
MILOU... TA
SẼ ĐẾN...

TRỜI ĐI! TRỄ RỒI!...

TÔI NGHIỆP MILOU!...

KHÔNG ÔN! ?
CÓ LẼ PHẢI
UỐNG THUỐC
XÔ MẤT!...

?

CRAC

VÀ!... CÁI GÌ VẬY?!...
CHÂN CỦA MILOU?!...

?

LÀ QUÁ!...
TA ĐÃ CÓ CHÂN HỒI NÀO?...

em học

nhạc

PHẠM ĐỨC HUYỀN — ANH TUYỀN
phụ trách.

Các bồ thân mến,

Được tái ngộ với các bồ Hà mừng hết sức, Hà lại có dịp để nói chuyện với các bồ về « âm nhạc », sở thích của chúng ta.

Hà nói nhỏ cho các bồ nghe nè. Bây giờ, Hà dành mỗi ngày mười lăm phút để học nhạc lý, nên bài nào Hà cũng thuộc lâu lâu, và sau đó dành ba mươi phút để tập măng côm (mandoline), càng tập Hà càng thấy say mê, thích thú. Các bồ cứ chờ tới dịp Đại Hội Thiếu Nhi toàn quốc, Hà sẽ đờn cho các bồ nghe mấy bản « Vùng quê Tôi », Thiếu Nhi Việt Nam Hành khúc v.v... nhớ tới ngày chúng mình được gặp nhau tâm sự mà Hà thấy hồi hộp nôn nao...

Thôi, Hà tạm ngưng chuyện này, để trở lại phần học nhạc nhé.

Hôm nay, Hà chép cho các bồ bài nhạc về :

— Liên ba (triolet)

* LIÊN BA

« Là một nhóm gồm ba nốt nhạc mà giá trị bằng hai nốt giống hình ».

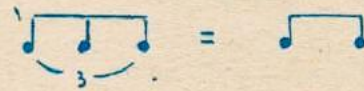
Và để viết liên ba, người ta thêm số 3 bên trên hoặc bên dưới nhóm nốt đó.

Thí dụ 1 :

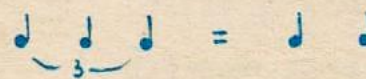
Nhìn thí dụ trên, chúng ta thấy « liên ba » gồm 3 dấu móc đôi và giá trị bằng 2 dấu móc đôi.

Thí dụ 2 :

Thí dụ 2 cho thấy « liên ba » gồm 3 dấu móc và giá trị bằng 2 dấu móc.

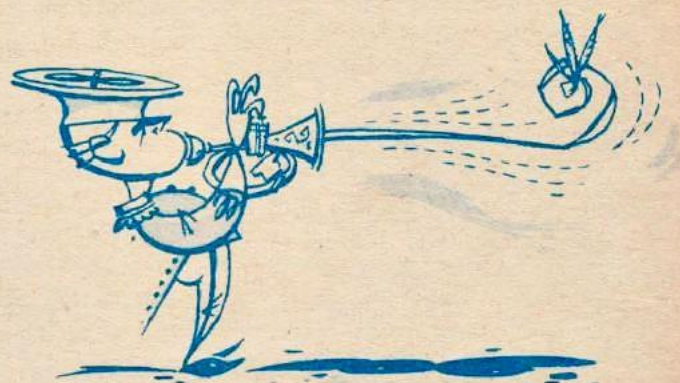
Thí dụ 3 :

Thí dụ 3 gồm « liên ba » của 3 dấu đen và giá trị bằng hai dấu đen.

Liên ba có thể gồm nhiều hơn 3 nốt hoặc có thể gồm cả dấu lặng, nhưng giá trị của các nốt trong nhóm đó vẫn không thay đổi.

Thí dụ :

Các bồ thấy thích thú chưa, cũng với ngần ấy nốt nhạc mà chúng ta thấy chúng linh động dưới muôn hình vạn trạng.

Bài hôm nay đã hết, Hà mong rằng trong những lần kế tiếp chúng ta còn nghiên cứu nhiều vấn đề hay hơn. Hà chúc các bồ học chăm và kiên nhẫn.

Thân mến chào các bồ.

**Em Nguyễn Phú Hải 70c
Nguyễn Lâm**

*Chừng nào anh mới chỉ dẫn
cách làm Radio chạy Pile.*

*Radio bằng củ khoai, cho biết
củ khoai có công dụng gì, tại sao
phải cắt củ khoai ra làm hai.*

ĐÁP : Trong những số tới,
anh sẽ chỉ dẫn các em về cách làm
Radio chạy bằng Transistor dùng
Pile.

— Củ khoai có công dụng như
một Condensateur (động điện) cắt củ
khoai làm 2 để làm hai cực của động
điện.

Cảm ơn những lời khen tặng
của em. Cờ động cho Thiếu Nhi
nhé.

**Em Luân Đình, Phan Chu
Trình Tam Kỳ**

*Cassette của em hiệu Siwa
TB728 chỉ có 1 nút Volume, muốn
bắt thêm một nút Tone được
không? Em muốn bắt thêm vào
một cái battery level để dùng khi
thư.*

ĐÁP : Rất tiếc không trả lời
thư riêng cho em được vì anh không
có một giờ phút nào rảnh, rồi, hơn
nửa thư đọc giả gửi về quá nhiều
em thông cảm nhé.

Em khó có thể tự làm thêm 1
nút Tone cho máy Cassette của em
được vì nhiều lý do, không có chỗ
cho em đề, Em không biết mạch in
chạy ra làm sao dù anh có vẽ cho
em lược đồ. Còn Battery/level là
đồng hồ chỉ xem Pile hết hay còn,
bây giờ em dùng nó để làm đồng hồ
thư không được. Nói tóm lại tất cả
những điều em hỏi anh phức tạp khi
thực hiện lắm. Thôi chịu khó đề
nguyên vậy dùng đi, tốt chán.

**Em Vũ kim Tuyến lớp 12
Don Bosco Thủ Đức**

*Bao giờ thì vẽ và chỉ dẫn lược
đồ 6 Volt một chiều ra 110 v
xoay chiều?*

*Radio Docket bị đứt cuộn dây
bắt sóng, quấn lại thì có tốt được
bằng như cũ không.*

TRANG

KỸ THUẬT

*Các loại biến thể, phản tương
vẽ trong thư hỏi cách quấn và cho
số vòng.*

*Mua đồ phụ tùng Radio ở
đâu thay 1 đèn hình 1D, bị yếu
có thể làm mạnh lên được không.
Nếu phải thay thì bao nhiêu tiền.*

*Micro cho đàn Guitar vẽ mẫu
cho cách quấn và số vòng.*

ĐÁP : Trong những số tới anh
sẽ nghiên cứu và cho trình làng một
loại máy biến thể để đưa 6v một
chiều lên 110 Volt xoay chiều.

Cuộn bắt sóng của Radio
Transistor giá chẳng bao nhiêu em
có thể đến tiệm mua. Nhưng em
không nói rõ Radio hiệu gì model
nào anh khó có thể chỉ cho em số
vòng của nó.

Về vấn đề các loại máy biến thể
phản tương em vẽ trong thư anh
đề nghị khi nào có rảnh về Saigon
ghé anh, anh sẽ chỉ dẫn tường tận
những điều em hỏi.

Khi một bóng đèn chính bị yếu
người ta có thể cứu nó bằng một
loại máy gọi là CRT Rejuvenator.
Nếu không cứu được thì phải thay
Em có thể đem đến anh cứu thử
thứ xem. Nếu thay thì khoảng độ
trên hai chục ngàn.

Em đến anh sẽ chỉ cho em cách
quấn Micro Guitar. À còn em trách
anh là đã gửi thư 1 lần mà không
thấy trả lời : Anh nghĩ rằng là thư
trước của em nó còn dạo chơi với
ô phát thư nên chưa đến anh đấy thôi.

**Em Ngô minh Mẫn Biên
Hòa.**

*Em có 1 Tivi Denon 3 loa khi
bắt bằng tần số 7 thì nó cứ ð ð
nhấp nha nhấp nháy chẳng thấy
hình ảnh đầu cổ, vậy có nên đập
nó ra không, hay là phải đem đi
bác sĩ?*

ĐÁP : Chết anh xin can em
chớ có hăng tiết vệt đập nó ra là
phải dòn đấy.

Không phải Tivi của em đau
ốm đâu mà phải đem đi bác sĩ,
không nhận được bằng tần số bảy
là tại cái Antena của em ít nhánh
quá phải tăng lên khoảng 20 hay 25
nhánh coi xem sao. Chắc là em sẽ
xem được dung nhan của đài Cầm
Thơ.

**Em Lê hữu. Trung Vũng
Tàu.**

*Em hỏi thêm chi tiết về máy
khuếch đại âm thanh.*

ĐÁP : Những chỗ em vẽ trong
thư không phải là dây đất mà em
phải nối chung lại rồi cho vào cực
dương của 12 Volt.

**Em Hồ hữu Thọ Trần
Hoàng Quân**

*Tại sao ấn vào nút Cassette
up mà nắp của máy CROWN mở
CRC 410 FW, vẫn không mở ra*

*Tại sao âm thanh của máy
cứ kêu the the.*

ĐÁP : Em thử mở máy ra xem
chỗ nút Cassette up còn hiệu
nghiệm không. Chắc có lẽ bị kẹt
bằng rồi. Chịu khó đem ra tiệm vậy.

Máy muốn kêu trầm khó làm
phải những loại có loa lớn thì mới
trầm được.

Đường lên núi THIÊN MÃ

— Có chớ sao không? Tin tức quan trọng nữa là khác. Mà sao cậu tới trễ quá vậy? Bọn kia đã nhận từ hồi tối kia rồi!

— Tại cái xe pan bắt từ.

— Anh Tư giận lắm đấy. Thôi cầm lấy thư này mà chuyển đi, Ưu tiên số 1 đấy.

— Nhưng anh không... không gì tới chớ?

— Cái đó ai mà biết. Mai một cậu gặp anh rồi sẽ hay. À, tôi nhắc cậu là chìa khóa kỳ này không như mọi kỳ trước mà phải theo điệu 7. Điệu 7 cậu nhớ chứ?

— Nhớ! Vậy ra lần này có thơ nữa kia à?

— Phải thơ lục bát. Bài từ thói xấu tật hư, mới hay còn lắm công tu triệu lăm. Hi... hi... Anh Tư làm thơ độc lắm đấy chứ...

Sơn kể đến đấy thì ngừng, một lát rồi nói tiếp.

— Câu chuyện giữa hai người đến đó thì chấm dứt. Họ lui đi thật nhanh. Trời tối quá nên em không còn kịp nhận ra ai nữa.

Chị Thu Dung như không đề ý đến lời nói của nó nữa, mà sắc diện của chị bỗng ngằn ra. Rồi chị luôn luôn chép miệng:

— Lạ quá... lạ quá...

Sơn vội hỏi:

— Có cái gì lạ cơ hả chị...

— Chú không thấy sao? Nếu sự việc theo đúng như lời chú tả lại thì có một sự vô lý lớn lao, chưa hiểu nổi.

— Em không thấy vô lý ở chỗ nào cả.

— Sao hôm nay chú «bò» thế! Này chú, có phải tối hôm qua lúc anh Tư Bạch Đằng hỏng xe thì nhân đó mình mới vô được bản tin của anh đánh rớt phải không?

— Đúng vậy!

— Mà khi đó là lúc gần mười giờ, còn chú thì tới Quán Hai Cây Dừa lúc mấy giờ?

— Quãng độ hơn 11 giờ!

— Phải! Và kẻ lấy tin lúc đó là kẻ cuối cùng, kẻ pan xe tới trễ; đúng không?

Sơn reo lên:

— Đúng rồi và tới sớm nhất là kẻ đã tới từ chập tối theo như lời họ nói với nhau. Như vậy là bản tin đã được gửi đi từ trước khi anh Tư đánh rơi xuống mặt đường.

— Đó! Vấn đề là ở chỗ ấy. Có hai giả thuyết được đặt ra. Một là bản tin mà anh Tư đánh rớt so với bản anh đã gửi đi lúc chập tối là hai bản khác nhau.

Sơn cãi lại:

— Em cho là không khác. Bởi vì trong câu chuyện mà em nghe lóm được họ cũng nhắc lại với nhau là tin kỳ này là bản tin bằng thơ lục bát. Hai câu mở đầu đúng hệt như hai câu của mình vô được.

— Chị cũng thấy như vậy, cho nên chị mới ra giả thuyết thứ hai, nghĩa là chuyện pan xe của anh Tư Bạch Đằng chỉ là chuyện dàn cảnh. Anh ta cố ý trao cho mình bài thơ

mà mình cứ tưởng bỏ là anh ta vô tình đánh rớt. Chú có thấy không, cái xe của chị chình ịch ra đấy, anh Tư quen thuộc với nó quá rồi, vậy mà mình theo sát bao nhiêu lâu sao anh ta không biết. Đàn em của Đồng

Hưng gì mà lại «bò» như thế. Và lại, chú có thấy không, tối hôm qua khi chị em mình vừa ở quán cơm ra thì anh Tư và Bác Tín cũng vội vã đứng lên ngay. Như thế đúng là dụng ý của anh đề cho mình đi theo.

Sơn gật gù:

— Có lý lắm. Nhưng tin tức của Hội Hoá Phù Dung là tin tức mật, có mật họ mới đề dưới hình thức ngụ ngôn bằng thơ lục bát. Vậy tại sao họ lại đề cho mình biết chứ?

Tại sao Nhện, Sâu biến thành Ông tò-vò?

Ở trong nhà, chúng ta thường thấy những tò ông tò vò đóng trên vách, cột kèo nhà. Một lần ta hiểu kỳ bực tò ông mới làm xong ra, bạn rất ngạc nhiên: tại sao trong tò ông chỉ có những con nhện, cùng sâu?

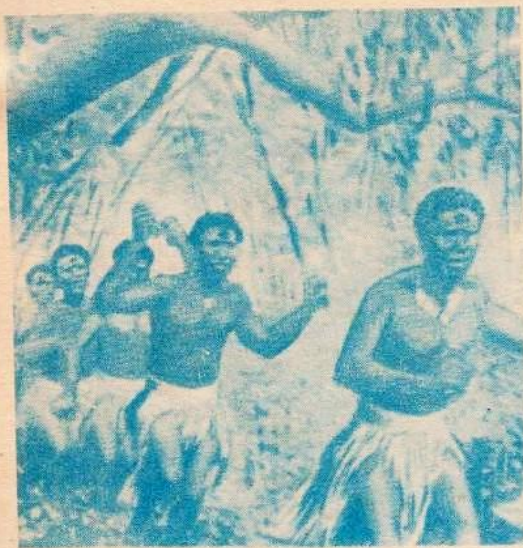
— Ông tò vò sinh ra nhện và sâu chăng? Như vậy làm sao chúng có thể biến thành ông tò vò được?

Xin nói ngay là con ông tò vò lúc xây tổ gần xong, còn chưa một vài khuôn cửa nhỏ, Ông ta bèn đi kiếm bắt những con nhện, sâu đoạn đem vào tổ sau khi chích nọc độc cho chúng tê liệt, nhưng vẫn còn sống.

Kế đó Ông tò vò mới đẻ trứng, trứng rất nhỏ, rồi gắn vào dạ dưới con mồi. Ít hôm sau, trứng nở ra rươi, giống như đoi đo rươi sinh. Rươi sẽ ăn những con mồi mà mẹ chúng đã dự trữ sẵn, là nhện và sâu. Rươi lớn lên, một thời gian độ bảy ngày, chúng sẽ cứng lại để bên trong bắt đầu một biến chuyển quan trọng; vỏ ngoài khô dần và khoảng một tuần sau, rươi hoàn toàn thành Ông tò vò tơ từ trong vỏ chui ra, rồi đục tổ bay đi sống cuộc đời mới cùng vũ trụ, với vạn vật muôn màu.

Cũng vì những biến chuyển ấy mà chúng ta thường hiểu lầm là nhện và sâu bị ông bắt bỏ vào tổ một thời gian sẽ biến thành Ông tò vò tơ!

LÊ TRẦN NGUYỄN
(Kiến Phong)

★ Truyện mạo hiểm đường rừng ★

TIẾNG HÚ

TRÊN ĐỈNH NON

CHÀ - HỐC

• VŨ HẠNH •

(Tiếp theo)

Ở đây trời lạnh, những trái chín không rụng sớm. Bàn chân của nó dẫm lên những lớp trái rụng như đi trên một lớp bùn. Cả một rừng ồn ào, mênh mông nồng nực mùi thơm vây bọc lấy nó. Không có bụng nào để ăn và cũng không còn chỗ nào để chứa, thằng bé bước đi đây đó, đầu óc rối loạn vì trái cây và chim chóc. Nó vừa ra khỏi rừng ồn ào đã thấy trước mặt một rừng cam chín đỏ ối làm nó tưởng mình đang sống trong giấc chiêm bao. Không rõ ràng đây là sự thực. Min Pay tiến tới chỉ đưa tay lên là hái được những trái cam sà xuống trước mặt, lồ lộ, lòn gòn ở chung quanh mình. Cam rụng ở dưới mặt đất cũng nhiều làm nó hoa cả đôi mắt. Nó không còn thiết ăn nữa, không còn thiết hái, cứ luồn lỏi sâu trong rừng cam ấy mà đi, hướng mắt ở đâu cũng thấy quả chín trĩu nặng trên cành. Mặt đất ở dưới chân nó vừa xốp vừa mịn. Nó đoán đây là một lòng suối rộng đã khô từ lâu, rồi các loài chim ăn trái trong các rẫy hoang bay về thả hột, gập màu đất tốt mọc lên. Ban đầu một vài cây ổi, một vài cây cam, rồi trái cứ rơi rụng dần và chim lại làm rơi hột chung quanh, gió đưa nước chảy lan rộng mãi ra mà mọc thành rừng. Trước kia những khi vào sâu trong núi, Min Pay vẫn gặp những chỗ ổi, cam hay bưởi mọc đây nhưng chưa bao giờ nó thấy tràn đầy, ngon ngọt như là ở đây, có lẽ nhờ vùng đất tốt và khí hậu của núi cao nên cây trái cũng sum sê tươi đẹp.

Cả rừng cam này cũng như rừng ổi đều mọc hai bên lòng suối

nên có nhiều đoạn dòng nước sót lại lượn lờ chảy giữa thật là mát mẻ yên lành. Min Pay tưởng như người ta có thể nằm giữa rừng này mà không bao giờ phải lo đói khát. Có lẽ từ trước đến giờ ít ai đi tới nơi này. Người ta dựng buôn, làm rẫy ở dưới vùng thấp cho đỡ lạnh hơn và dễ gần gũi với các buôn khác. Có thể người ta cũng không ngờ đến những miền đất núi phiều với một khí hậu trong lành như thế ở tại nơi đây.

Min Pay vừa định quay lại nơi bờ suối cũ thì bỗng nghe tiếng ngựa hí. Rõ ràng đó là tiếng ngựa của lão Sa Keo.

Min Pay rón rén, nép mình sau các gốc cây, đi lại về phía tiếng ngựa. Nó vừa qua khỏi một dãy cam lớn đến gần bờ nước thì thấy con ngựa đen cột nơi gốc cam. Chắc lão phù thủy đang ở đâu đó. Min Pay vội ngồi xụp xuống sau một tảng đá, đảo mắt nhìn quanh. Vẫn không thấy ai. Nó lại rón rén men tới một quãng và nghe tiếng ngáy vang dội trước mặt. Đánh bạo, Min Pay men bò tới. Trên một tảng đá phẳng lì có bóng cây rợp mát, Sa Keo nằm ngửa, ngủ giấc say sưa. Cây cỏ và gọi lương khô của lão đặt ở bên cạnh. Mấy trái cam vàng ươm còn dở dang lặn lóc đây đó. Hẳn lão về đây tắm rửa và sau khi ăn uống xong, ngủ giấc ngon lành.

Min Pay ngấm nhìn lão ngủ một lát, rồi lại rón rén quay lui. Nhưng nó suy nghĩ: «Hẳn lão đã quay về đây khá lâu, thế sao Kha Li không thấy trở lại? Có lẽ Kha Li bị lão hãm hại rồi chăng? Nếu đề lão thức

dậy được bắt gặp nó ở nơi đây thì chắc gì lão đề cho nó được toàn mạng? Hay là Kha Li đi lạc lối rồi không tìm được về chỗ cũ? Không. Kha Li sống ở núi rừng, có bao giờ cầm chiếc rựa trên tay mà lúc ra đi lại chẳng biết lối quay về? Cũng có thể là Kha Li mệt mỏi quá rồi, không đi nổi nữa, đang nằm vật vờ đâu đó ở một bụi cây hay trong một hốc đá nào». Nghĩ ngợi như thế, Min Pay cảm thấy thương thằng Kha Li không biết chừng nào.

Đi ngang qua chỗ con ngựa, Min Pay nảy ra một ý: lão Sa Keo này làm những việc gì cũng không rõ ràng, đem trâu dân làng đưa cho người lạ, sao bảo nấp mũi cho quí? Tại sao lão muốn ngăn cản mọi người theo lão? Từ trước tới giờ đời sống của lão không gần gũi ai và người ta bảo rằng lão chỉ quen giao tiếp với loài ma quí có thật vậy không? Nếu rui Kha Li bị lão hại rồi, liệu Min Pay có đủ sức quay về nơi buôn cho ông chúa làng biết về

những gì đã xảy ra không? Hẳn Kha Li mệt mỏi nằm đâu đấy thì làm sao đưa nó về? Mà cả Min Pay cũng mệt mỏi lắm, không chắc gì buổi chiều nay nó đi được nữa con đường về buôn. Nếu được con ngựa đen kia mà cỡi, đi tìm Kha Li, thì hay không biết chừng nào. Chẳng nó đỡ phải mỏi chân, đỡ phải đau chân. Chúng nó có thể về sớm mà buôn thuật chuyện với ông chúa làng, và đề cho cha mẹ chúng khỏi phải nóng lòng chờ đợi.

(còn nữa)

Hộp thư VƯỜN HỒNG

Chị Đỗ Phương Khanh trả lời

Em BUI NGUYỄN TÙNG — Lâm Đồng : Sao em không gửi thư về. Bố mẹ trông quá. Khỏe không em.

Em ĐỖ THỊ THU — Gò Công. Em thông minh lắm. Chỉ có điều em hơi nhiều mặc cảm nhưng bản chất em tốt lành nên tình cảm và lý trí cứ dang co nhau hoài. Vào tuổi em ít người còn có tâm hồn trong sáng như em.

Em không phải là người hay ganh tị hoặc « cù non » đâu. Trái lại, em rất bản thiện. Chị chỉ khuyên em nên bình thường hóa mọi sự đi. Mỗi người có một cá tính và chị có nghe một câu « Không có đàn bà xấu, chỉ có đàn bà vô duyên ». Em ơi ! Chị đã gặp nhiều bà rất đẹp mà sao mình không thấy mến, trái lại chị có nhiều người bạn không đẹp mà tính tình dễ thương quá đi. Bỏ mặc cảm và thương yêu mọi người thân, em sẽ rất dễ thương.

Em THÁI THANH — Chợ Lớn : Em đủ điều kiện. Các bác, chú và chị rất cảm ơn lòng nhiệt thành của em đối với T.N.

Em NGUYỄN CHÍ TRUNG — Sài Gòn : Thế nào cũng có hôm chị em mình gặp nhau mà viết thư đừng dùng bút đỏ nghe chừng.

Em HOÀNG MỘNG TUYẾT — Saigon : Không coi Ti Vi có kích động nhạc để xem T.N thì đúng em là tâm hồn trong sáng rồi. Chữ em đẹp ghê đi. Thư các em là nguồn an ủi của chị, không thể vứt vào sọt rác được.

Em HUYỀN VŨ — Đà Nẵng : Chị quá bận nên không thể viết thư nhiều, mong các em thông cảm. Bài chị đã chuyển qua chú N.T. lựa.

Em NGUYỄN THU HẰNG — Sài Gòn : Tóc chẻ có nhiều nguyên nhân như : gội đầu xà bông thường, tóc bị khô, uốn nóng nhiều.v.v... Em mua dầu để gội đầu mà gội và cắt bớt đầu ngọn chẻ đi. Nếu có đi bơi, em phải đội mũ cao su che tóc kéo chít thuốc sát trùng trong nước hồ bơi sẽ làm mất chất nhờn của tóc và tóc bị khô rồi chẻ. Hết không nhẽ em chưa cô bé dễ thương !

Em học lớp 10 BUI THỊ XUÂN Đà Lạt : Lần sau em nhớ ghi tên bên cạnh nhé. Chị đoán chữ ký em mãi mà không ra đó em. Thiếu Nhi chính

là của em đó. Chị sẽ hỏi anh Vi Vi Địa chỉ nhờ chuyển được lắm rồi. Từ kỳ tới hết đăng hình vì báo cần trang đó để đăng bài. Em gửi về 400 đ tòa soạn sẽ gửi cho em từ số 1 đến số 8. Ra bưu điện mua bưu phiếu để tên người nhận là Đỗ thị Phương

Em TRẦN ĐẮC AN — Saigon : Em nên cảm ơn ba về tấm lòng chu đáo yêu thương của ba đối với em. Em vui lòng tới **nhà sách Khai Trí 62 Lê Lợi Saigon** sẽ mua được tất cả các số em thiếu. Nếu em không đi được thì gửi thư về tòa soạn, chị sẽ gửi cho em

Em HOÀNG VĂN HÒA — (Tuy Hòa) : Bài vở gửi về chú Nhật Tiến. Nhận được thư em hồi 9 giờ sáng, chị coi liền thấy em chúc chị ngủ ngon, chị tức cười quá, gửi bài về đi nghe em.

Ông BUI HỮU TRUNG Mỹ Tho : Chúng tôi đã gửi báo số 1 rồi, ông nhận được chưa

Em TRẦN VĂN BÊ. Mỹ Tho : Đã gửi báo rồi đó em. Nhận được chưa ?

Em NGUYỄN CHÁNH TRỰC. La San : Em đoán trật hết 10 tuổi lận. Tăng trang và tăng tiền thì nhiệt em sẽ phải chột vật hơn mới có T.N. nên tòa soạn không chiều được. Phải tập viết nữa nghe chú bé. Ráng kiếm chuyện vui khác nữa chị mới chịu cười nghe em.

Em TRẦN THỊ CHIẾU Tân Phước Khánh : Mến mà lại sợ chị, không sợ chị buồn sao em. Cứ đòi chị in hình, làm chị mắc cỡ quá đi, vì chị không phải tài tử mà, em gái. Mười lăm tuổi thì đúng là Thiếu Nhi rồi.

Em THI SEN Huế : Cứ về Saigon đủ rồi Gửi báo ra cho em rồi, nhận được chưa em

Em TRỊNH CAO DỆ Saigon : Em đi ra nhà sách Khai Trí (gần nhà em lắm), ở đó có bán từ số 1 và có bán bộ 1 giá 500đ bìa cứng rất đẹp. Đề nghị của em bác Chủ Nhiệm và Chú Nhật Tiến đã chấp thuận. Tết sẽ có họp mặt. Chuyện bé Phụng cũng có bán ở **Nhà sách Khai Trí 62 Lê Lợi Saigon**. Chị không có mặt ở đó, em đừng tìm. Cảm ơn em.

THU UYÊN LIỄU Saigon : Lại đòi đăng hình. Thôi để chị nói với bác Chủ Nhiệm và chú N.T vì kỳ này em đòi cả hình 2 vị đó. Chú N.T. gửi lời cảm ơn em. Nếu thích kêu tên chị, em cứ kêu đi. Dù chị có hắt hơi mà làm vui lòng em được, chị cũng rất hoan hỷ chấp thuận. Cho chị gửi lời cảm ơn các bạn.

Em VŨ VĂN LUẬN. Đà Nẵng :

Nhận được báo chưa em. Cho chị biết tin nhé

Em NGUYỄN ĐỨC LƯỢNG. Sài Gòn : Em ơi, chị đã được chúc thêm rất nhiều kỷ, em còn chúc thêm rồi chị làm sao đi cho lọt cửa. Sáng chủ nhật ghé tòa soạn lấy thẻ em nhé. Đừng tức nữa nghe em.

Em MIMOSA : Cưng ơi ! đừng giận chị nghe em. Chị thương cô bé nhỏ nhỏ xinh xinh lắm chứ. Những nhẽo chị hoài vậy cưng.

Em NGUYỄN VĂN TUẤN Huế : Em giỏi ghê đi. Đất Thần kinh thơ mộng thành ra em cũng nghệ sĩ quá đi thôi. Gửi số 3 cho em rồi đó, nhận được chưa em

Em THÁI HÀ Khánh Hội : Chị đang tay đón cô bé vào vườn đây này. Đừng có sợ gì hết đó em

Em NGUYỄN ANH DŨNG. Đà Lạt : Nhận được báo rồi chứ em.

Em LƯƠNG VĂN NHẠC. Pleiku : Chị gửi 8 số đó cho em rồi.

Em CÔ ĐƠN Sóc Trăng : 20 tuổi mà tâm hồn trong sáng thì lại là Thiếu Nhi lý tưởng ấy chứ. Chị hơn tuổi em, xưng em với chị là phải rồi. Viết về cho chị đi em.

Em, DẶNG LINH. Quảng Tín : Em vui tính làm chị tức cười quá. Hương Thu là tập truyện em à. Vườn Hồng mà có các cậu như em gia nhập thì chắc chắn là vui quá rồi. Chị sẵn sàng nhận chú bé làm em,

Em HOA THỦY TIÊN. Ban Mê Thuột : Cứ làm nũng đi, chị rất vui lòng chiều em đó, em muốn gì chị nghe lời liền rồi nhé. Gửi bài về đi. Ngán được rồi. Ngán mà hàm súc cô đọng còn quý hơn là dài dòng mà viết lan man.

Thương mến tất cả các em

HỘP THƯ TÒA SOẠN (t.t.)

Cháu PHIÊU DI (Gia Định) Chú hiền hết những cảm giác và tâm tình cháu viết trong thư. Chẳng phải riêng cháu, mà ngay như chú, nhiều khi ngắm đàn em nhỏ chơi đùa, chú cũng muốn được trở lại đời sống hồn nhiên, nhất là những lúc mệt mỏi tinh thần. Nhiều khi kỷ niệm xa vời từ hai ba mươi năm trước vụt bừng dậy, khiến mình bàng hoàng, như thể một bước từ đây đến đó ngán ngùi là vậy mà đã trải hàng chục năm trời. Rất cảm ơn lòng thiết ta của cháu đối với T.N. Đọc qua 15 số báo rồi, hẳn cháu thấy rõ đường lối của T.N. Vậy cháu có thể chọn những bài thích hợp để lựa dịch. Reader's Digest cũng có nhiều tài liệu bổ ích lắm. Cháu lựa dịch rồi gửi về cho chú nhé.

CÁ LẠ

CÁ LƯỚI CƯA.

(*Pristis pectinatus*) : Có ở các vùng biển nhiệt đới, dài chừng 10 mét, cân nặng 2500 kilô. Miệng cá trang bị một đoạn xương dài cỡ một thước, hai bên có những răng cưa lũa tủa. Nó xử dụng lưới cưa này, quét qua trái, qua phải để giết những chú cá nhỏ chung quanh, rồi ăn thịt. Trông dữ dội vậy nhưng nó không nguy hiểm đối với dân chài lưới, và người ta có thể bắt nó dễ dàng.

CÁ MỎ DÀI:

(*Lepisosteus osseus*). Từ đầu xuống đuôi dài cỡ hai mét, có ở bờ biển Mỹ Châu, đây là di tích cuối cùng của một loại cá đã diệt chủng từ thời kỳ nguyên đại thứ ba. Mình cá bao bọc bởi lớp vảy dày, đến nỗi mũi tên của thợ lặn bắn vào cũng không xuyên thủng được,